

UUDET N-SARJAN MALLIT

N93H • N103H • N103H5

- UUSI 3 SYLINTERINEN CR-MOOTTORI
- ENEMMÄN VOIMAA, VÄHEMMÄN KULUTUSTA
- PAREMPI NÄKYVYYS VIISTON KONEPEITON ANSIOISTA
- N103 VARUSTETTAVISSA UDELLA HITECH 5 -VAIHTTEISTOLLA

TERVETULOA LÄHIMPÄÄN
VALTRA-PISTEESEEN
PYYTÄMÄÄN TARJOUSTA!

Kysy lisää!

Valtra-myyjät, AGCO Suomi Oy Lähimmän Valtra-myyjän
yhteystiedot saat numerosta 020 45 501 tai www.valtra.fi

Maataloustuottajain Keski-Suomen Liitto MTK Keski-Suomi ry.

TOIMISTO

Keskustie 20 C
40100 JYVÄSKYLÄ
puh. 020 413 3390

Toimistos sihteeri

Minna Kepponen
020 413 3392, 040 509 0284
minna.kepponen@mtk.fi

Puheenjohtaja

Jukka Kauppinen
040 565 9413
jukauppinen@netti.fi

Varapuheenjohtaja

Kalle Hankamäki
0400 246 521
kalle.hankamaki@gmail.com

Toiminnanjohtaja

Juha Lappalainen
040 546 6675
juha.lappalainen@mtk.fi

Järjestöagronomi/projektiasiantuntija

Pertti Ruuska
040 551 5769
pertti.ruuska@mtk.fi

Projektiasiantuntija

Hannu Vuoriniemi
040 720 3641
hannu.vuoriniemi@mtk.fi

Projektipäällikkö/järjestöagrologi

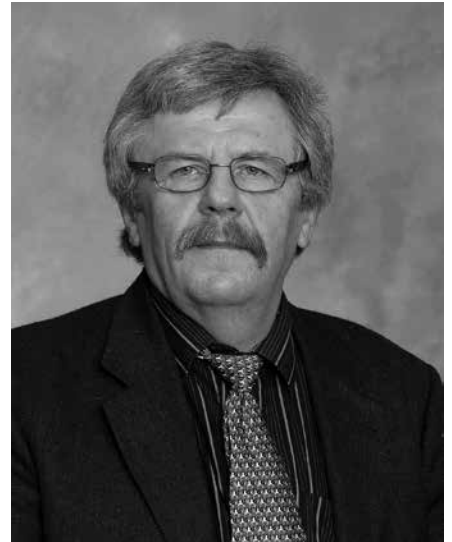
Anja Kettunen
040 840 5054
anja.kettunen@mtk.fi

www.mtk.fi/keskisuomi

Sisältö

Puheenjohtajan katsaus vuoteen 2012	5
Maatalous Suomessa 2012	6
Isojen tilojen suhteellinen osuus kasvoi rajusti	6
Sadot	7
Kotieläintuotanto	7
Maatalouden tulo- ja kannattavuuskehitys vuonna 2012	8
Maatalouden rakenne Keski-Suomessa 2012	8
Maatilojen rahavirrat Keski-Suomessa	9
Lomituspalvelut Keski-Suomessa	9
Metsätalous ja puumarkkinat vuonna 2012	11
Metsäteollisuus	11
Puukauppa ja hakkuut	11
Puun hinnat	11
Puuraaka-aineen tuonti ja vienti	11
Metsätalouden kannattavuus	12
Yksityismetsien metsänhoito- ja perusparannustyöt	12
Puumarkkinat Keski-Suomessa	12
MTK Keski-Suomen jäsenet 31.12.2012	13
MTK Keski-Suomi paikallisyhdistykset ja jäsentilojen pelto- ja metsäala 2012	14
Johtokunta 2012	15
Liiton toiminta 2012	16
Toimintakertomus 2012	16
Liiton johtokunnan ja työvaliokunnan kokoukset 2012	21
Itä-Suomen MTK-liittojen yhteisvaliokuntien toimintaa 2012	24
Miksi se, joka tekee eniten, saa vähiten -tapahtuma	26
Täky-hanke päättyi vuoteen 2012 - tavoitteet saavutettiin	28
TARKKA! on maatalouden kehittämishanke	29
Liiton talous	30
Keski-Suomen Maataloustuottajain Säätiö	31
Yhteisöjäsenten katsaukset	32
Atrialaisten yhtiöiden vuosi 2012	32
Maidontuotanto ja maitomarkkinat 2012-2013	33
LähiTapiola Keski-Suomi ui vastavirtaan	35
Puukauppa kävi tasaisesti	37
Vahva kasvu mutta korkotaso haastaa kannattavuutta	39
MTK K-S toimintasuunnitelma vuodelle 2013	40
Talousarvio vuodelle 2013	43
Osoite- ja yhteystiedot	44
Liiton johtokunta 2012	44
Edustajat MTK:n valtuuskunnassa 2012	44
Tuottajayhdistysten yhteystiedot	44

Puheenjohtajan katsaus vuoteen 2012

Luonto on maaseudun voimavara, mutta vuosi 2012 näytti kuinka armoiton se voi olla. Kesän jatkuvat sateet ja tulvat aiheuttivat monille maatalousyrittäjille isoja tulonmenetyksiä. Sateiden aiheuttamat vahingot näkyvät vielä useana vuotena maan tiivistymisenä ja epätasaisina nurmina. Märkä syksy aiheutti monilla tiloilla lannanlevitys ongelman, kun parhaat levityskelit tulivat vasta lannanlevityksen aikarajan umpeuduttua. MTK yritti useampaan kertaan saada ympäristöministeriötä tekemään muutoksen levitysaikaan, mutta turhaan. Täällä halutaan vaikeuttaa maatalousyrittäjän elämää kaikin tavoin. Esimerkiksi Ruotsissa ei ole aikarajaa lannanlevitykselle.

Paljon tyytymättömyyttä on aiheuttanut ympäristölupien kohtuuttoman pitkät käsittelyajat ja lupien kohooneet hinnat, joista annoimme palautetta ympäristöministeriöön useita kertoja.

Jatkuvat leikkaukset ja kiristyvät ehdot ovat entisestään heikentäneet maatalouden kannattavuutta. Kiristytvä talous näkyy huolestuttavalla tavalla yrittäjien jaksamisessa. Valitettavasti joudumme lukemaan liian usein niistä lehtien sivuilta eläinten huonona kohteluna. Myös MELAN tulkinnat ja leikkaukset lomituksissa on aiheuttanut paljon harmia yrittäjien keskuudessa.

Epätasapaino maatalousmarkkinoilla jatkuu edelleen. Tuotantopainosten hintojen korotukset rasittavat tilojen taloutta, kun tuottajahintojen nousu on liian hidasta. Elintarviketeollisuus ei ole pystynyt siirtämään kohonneita kustannuksia keskittyneelle kaupalle. Toivottavasti kilpailulain uudistus tuo tähän helpotusta.

Onneksi tuottajilla on kuluttajien vahva tuki. Sen osoitti kampanja, jonka keskusjärjestö järjesti syksyllä myymällä elintarvikkeita tuottajahinnalla. Saimme vietyä viestiä hyvin

kuluttajille siitä, kuinka vähän tuottaja saa, vaikka joutuu tekemään eniten.

Metsäpuolen suuri haaste metsänhoitoyhdistyslain muutos, joka astuu voimaan 2015. Se aiheuttaa organisaatiouudistuksia MTK:ssa. Asian valmistelu alkoi kesä liittokokouksen jälkeen.

Syksyn aikana nousi taas esiin maa- ja metsätalousmaan kiinteistövero. Onneksi se pystyttiin taas keran estämään.

Vuosi 2013 tuo uudet haasteet, mutta yhdessä tekemällä niistäkin selvitään.

Jukka Kauppinen

(Lähde: MMM/Matilda maataloustilastot, maatilarekisteri ja Suomen Gallup Elintarviketieto Oy)

Maatalous Suomessa 2012

Maatiloja oli Suomessa vuonna 2012 kaikkiaan 59 042. Vähennystä edelliseen vuoteen oli 2 500 tilaa, kun vuonna 2011 vähennys oli vain 1 200 tilaa. Voimakas väheneminen selittyy osittain sillä, että syksyllä 2012 saatiin puhelinhaastattelun avulla maatilarekisteristä aiempia vuosia tehokkaammin karsittua tuotantonsa lopettaneet tilat. Tilojen määrän vähenemiseen vaikutti lisäksi se, että vuonna 2012 noin 50 000 viljelijältä päättyivät 5-vuotiset luonnonhaitta- korvaus- ja ympäristötukisitoumukset, jolloin osa heistä lopetti tuotannon tilallaan. Maataloustukien ehdot heijastuvat siten jossain määrin tilojen määrän kehitykseen. Viimeisten 10 vuoden aikana tilojen määrä on vähentynyt lähes 15 000 tilalla eli keskimäärin vajaalla 1 500 tilalla vuodessa. (http://www.maataloustilastot.fi/maatilojen-rakenne-tilasto-maatiloja-59-042_fi)

Isojen tilojen suhteellinen osuus kasvoi rajusti

Vuonna 2012 tilojen yhteenlaskettu käytössä oleva peltoala oli 2 285 000 hehtaaria. Vuodesta 2011 suurimpia peltoalamuutoksia olivat vilja-alan kasvu 1 153 000 hehtaariin (+50 000 ha) ja rypsialan pieneneminen 53 000 hehtaariin (-24 000 ha). Viljakasveista ohran ja kauran alat kasvoivat, mutta syysvehnän ja rukiin alat las- kivat. Nurmikasvien viljelyala pieneni hieman edellisestä vuodesta (-6 900 ha) ollen 660 000 hehtaaria. Ruoko- helpiala, 10 000 hehtaaria, on noin 30 % pienempi kuin vuonna 2011. Kesantojen, luonnonhoitopeltojen ja viherlannoitusnurmien yhteisala pie- neni 8 400 hehtaaria 267 000 hehtaariin. (<http://www.maataloustilastot.fi/kaytossa-oleva-maatalousmaa>)

Maatilojen keskipeltoala kasvoi viime vuonna lähes 39 hehtaariin. Lisäystä oli 1,5 hehtaaria edellisvuode- sta. Viime vuosina keskipeltoala

on kasvanut lähes hehtaarin vuo- dessa. Vuoden 2012 tasoiseen kes- kipeltoalan kasvuun ylettiin viimeksi vuonna 2005. Keskipeltoala oli suu- rin Uudellamaalla (48,44 hehtaaria) ja pienin Etelä-Savossa (25,26 heh- taaria).

Peltoalaltaan yli 100 hehtaarin tiloja oli vuonna 2012 yhteensä 4 248 tilaa. Määrä kasvoi yli 300 tilalla edellisvuodesta. Peltoalaltaan isojen tilojen suhteellinen osuus kasvaa vuosi vuodelta, samalla kun pienissä kokoluokissa tapahtuu selvää vähe- nemistä.

Kotieläintilojen suhteellinen osuus jatkoi pienentymistään. Vuonna 2012 kotieläintuotantoa harjoitti 31 % Suo- men maatiloista, yleisimmin maidon- tuotantoa (17 %). Keski-Suomessa 3232 maatilasta kotieläintiloja oli yhteensä 1120, joista suurimpana ryhmänä maitotilat (575 kpl). Viljati- loja oli eniten Varsinais-Suomessa ja Etelä-Pohjanmaalla. Lypsykarjati- loja on eniten Pohjois-Pohjanmaalla. Hevostiloja oli eniten Uudellamaalla

Tuotantosuunta	Maatilat koko maa, kpl	Maatilat K-S, kpl	Peltoa, ha	Keskipeltoala, ha
Lypsykarjatalous	9 781	575	29 971	52
Muu nautakarjatalous	3 540	298	13 998	47
Sikatalous	1 712	45	2 253	51
Siipikarjatalous	522	6	384	64
Lammas- ja vuohitalous	685	43	816	20
Hevostalous	1 796	153	1 731	12
Viljanviljely	26 557	1 090	31 793	29
Erikoiskasvintuotanto	3 285	40	1 121	28
Puutarhatuotanto	1 751	100	1 121	13
Muu kasvintuotanto	8 890	840	1 328	14
Muu tuotanto	523	42	11 723	71
Yhteensä	59042	3 232	96 239	30

Taulukko 1. Maatilojen lukumäärä ja peltoalat tuotantosuunnittain vuonna 2012

Lähde: TIKE / Matilda-maataloustilastot

ja lammastiloja Lapissa. Puutarhaviljely ja erikoiskasvintuotanto on keskittynyt voimakkaimmin Varsinais-Suomeen.

Vuonna 2012 viljelijöiden keski-ikä oli 50,7 vuotta eli vähän vähemmän kuin edellisvuonna. Aikaisemmin viljelijöiden keski-ikä on noussut vuosi vuodelta. Vuonna 2012 tuotantonsa lopettaneiden joukossa oli kuitenkin paljon suurten ikäluokkien vanhoja viljelijöitä, ja keski-ikä on sen myötä laskenut. Viljelijät olivat keskimäärin nuorimpia Pohjois-Pohjanmaalla (49,1 vuotta) ja vanhimpia Ahvenanmaalla (53 vuotta). Keski-Suomessa viljelijöiden keski-ikä oli 51 vuotta.

Sadot

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen (TIKE) satotilaston mukaan vuonna 2012 viljan kokonaissato oli noin 3,7 miljardia kiloa. Kokonaissato oli lähes samansuuruinen kuin vuonna 2011, mutta viljalajien välillä tapahtui muutoksia. Satovahingot verottivat lähes kaikkien kasvien satoja edellisvuosia enemmän. (TIKE:tiedote 14.2.2013)

Vehnän korjuu-ala oli noin 10 % edellisvuotta pienempi. Satovahingot eivät käytännössä vaikuttaneet syysvehnän tuotantoon, mutta kevävehnän kylvöalasta on ilmoitettu tuhoutuneen täysin noin 4 %. Molempien lajien hehtaarisadot kasvoivat hieman, mutta vehnän kokonaistuotanto väheni 9 % noin 887 miljoonaan kiloon.

Rukiin viljelyala pieneni vajaan neljänneksen vuodesta 2011, mutta hehtaarisadot nousivat hieman. Hehtaarisatojen nousu ei riittänyt korvaamaan viljelyalan laskua, sillä rukiin tuotanto laski noin 18 % ja oli noin 64 miljoonaa kiloa.

Vuoden 2012 noin 1,6 miljardin kilon ohrasato oli 4 % suurempi kuin vuonna 2011. Rehuohran tuotanto oli edellisen vuoden tasoa, mutta mallasohran tuotanto kasvoi 15 % vuodesta 2011. Ohran satovahingot painottuivat rehuohralle, sillä rehuohralasta vajaan 4 % ja mallasohrasta reilut 2 % on ilmoitettu tuhoutuneen täysin.

Vuoden 2012 kaurasato, noin 1,1 miljardia kiloa, oli 3 % edellistä vuot-

ta suurempi. Kauralla sekä viljelyala että hehtaarisadot kasvoivat hieman edellisestä vuodesta. Kauralla oli viljoista suurimmat satovahingot, sillä 6 % kaura-alasta on ilmoitettu tuhoutuneen täysin.

Rypsin kylvöala laski kolmanneksen vuodesta 2011 ja lisäksi lähes viidennes rypsin kylvöalasta on ilmoitettu tuhoutuneen kokonaan. Rypsin kokonaistuotanto vähenikin 46 % edellisestä vuodesta vajaan 50 miljoonaan kiloon. Rapsi menestyi rypsiä paremmin, sillä rapsin korjuu-ala oli vuoden 2011 tasoa. Rapsin hehtaarisato laski hieman ja kokonaistuotanto laski hieman yli miljoona kiloa vajaan 24 miljoonaan kiloon (-3 %). Kuminan 14 000 hehtaarin viljelyalalta saatiin 8,2 miljoonan kilon sato, joka oli 21 % edellisvuotta pienempi.

Perunan kokonaissato, 489 miljoonaa kiloa on hieman parempi kuin marraskuussa julkistetuissa ennakkotiedoissa. Perunasato oli kuitenkin yksi tilaston historian pienimpiä. Heikkoon satoon olivat syynä perunan pieni viljelyala, suuret satovahingot ja heikohkot hehtaarisadot. Vuoteen 2011 verrattuna perunasato pieneni noin kolmanneksen. Sokerijuuriikkaan viljelyala laski edellisvuodesta 19 % ja kokonaissato peräti 41 % 399 miljoonaan kiloon.

Herneen kokonaistuotanto väheni kylvöalan laskun, satovahinkojen ja hehtaarisatojen laskun takia reilun viidenneksen vuodesta 2011 noin 9,5 miljoonaan kiloon. Härkäpavun viljelyala laski hieman, mutta hehtaarisato nousi yli viidenneksen. Härkäpavun tuotanto kasvoi reilun kymmenyksen 22 miljoonaan kiloon.

Vuonna 2012 säilörehun korjuu-ala ja kokonaissato oli edellisen vuoden tasoa. Esikuivatun säilörehun sato kasvoi hieman, mutta tuoresäilötyn rehun sato pieneni 7 %. Myös kuivaheinän tuotanto laski vuodesta 2011 lähinnä korjuu-alaan pienenemisestä johtuen. Ruokohelven korjuu-ala pieneni 9 %, 14 000 hehtaariin. Hehtaarisadon alenema oli 6 %, jolloin kokonaissatoa kertyi 39 miljoonaa kiloa, 14 % edellisvuotta vähemmän.

Kotieläintuotanto

Nautoja oli 901 391 eläintä joulukuun 2012 alussa. Lypsylehmien määrä (279 873 kpl) oli noin 1600 kpl edellisvuotta pienempi. Emolehmien määrä (56 023) sen sijaan kasvoi parilla sadalla edellisvuodesta. Sikoja oli 1,27 miljoonaa, mikä on 1,5 % vähemmän kuin edellisvuonna. Ema-

Kuva: Juha Lappalainen

koiden määrä väheni 3 %, yhteensä emakoita oli 130 000.

Maitoa tuotettiin 2 188 miljoonaa litraa vuonna 2012, noin 1,2 miljoonaa litraa edellisvuotta vähemmän. Luomumaidon tuotanto lisääntyi edellisvuodesta 20 prosenttia 37,5 miljoonaan litraan. Joulukuussa 2012 maidontuottajia oli 9315 eli 623 tuottajaa (-6,3 %) vähemmän kuin edellisvuonna.

Vuonna 2012 naudanlihaa tuotettiin 80,4 miljoonaa kiloa, mikä oli 2,7 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Sianlihan tuotanto, 192,8 miljoonaa kiloa, laski 4,4 % edellisvuodesta.

Siipikarjanlihan tuotanto lisääntyi 5,8 % edellisvuodesta ja tuotantomäärä oli 107,4 miljoonaa kiloa. Lampaanlihaa tuotettiin 0,88 miljoonaa kiloa, joka on 1,3 % edellisvuotta vähemmän.

Maatalouden tulo- ja kannattavuuskehitys vuonna 2012

Lähde: MTT Taloustutkimus Maatalouden kokonaislaskenta (www.mtt.fi/taloustohtori), ennakkotieto vuoden 2012 tulokista päivitetty 15.1.2013

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT) ennakkolaskelman mukaan vuonna 2012 Maatalous- ja puutarhayritysten keskimääräiset myyntituotot kasvoivat 11 prosenttia, 84 400 euroon. Kun tähän lisätään 48 400 euron tuet ja muut tulot, saatiin tilojen keskimääräiseksi liikevaihdoksi 139 100 euroa, jossa nousua oli seitsemän prosenttia.

Tuotantokustannukset nousivat 3,7 prosenttia edellisvuodesta 159 320 euroon. Erotuksena saatava keskimääräinen yrittäjänvoitto (tapio) on -20 220 euroa, mikä on 3450 euroa parempi tulos kuin edellisvuonna.

Kun kokonaistuotosta vähenetään muut tuotantokustannukset paitsi yrittäjäperheen työstä ja omasta pääomasta aiheutuvat palkka- ja korkovaatimuskustannukset, jää yrittäjäperheelle yrittäjätuloa keskimäärin noin 24 900 euroa vuodessa.

Kuva: Anna Kettunen

Kannattavuuskertoimen ennustetaan nousseen 0,47:stä 0,55:een. Kannattavuus koheni hieman kaikissa tuotantosuunnissa lukuun ottamatta sikataloutta, jossa kannattavuuskerroin laski 0,39:stä 0,37:ään. Kokonaispääoman tuotto jää negatiiviseksi, -0,5 prosenttiin.

Kannattavuuskerroin osoittaa, kuinka yrittäjätulo kattaa yrittäjäperheen oman työn palkkavaatimuskustannuksen ja oman pääoman korkovaatimuksen. Ennusteen mukaisilla arvoilla yrittäjä saa vuonna 2012 omalle työlle ja pääomalle asetetuista tavoitteista 55 prosenttia eli vajaan kahdeksan euron korvauksen työtunnille ja 3,2 prosentin koron omalle pääomalle.

Maatalouden rakenne Keski-Suomessa 2012

Keski-Suomessa oli 3 232 86 maa-tilaa vuonna 2012. Tilamäärä on vähentynyt edellisestä vuodesta 54 tilaa. (Taulukko 1). Keski-suomalaisen maatalojen päätuotantosuunta on kasvinviljely, 65 % tiloista harjoitetaan viljojen ja muiden viljelykasvien tuotantoa. Kotieläintiloja on yhteensä 1 120 kpl, kotieläintilojen määrä on vähentynyt 8 % edellisvuodesta. Suurimman kotieläintuotantotilojen ryhmän muodostavat maitotilat, joita

on 18 % Keski-Suomen tiloista ja 51 % maakunnan kotieläintiloista. Nautakarjatalouden tiloja on 27 % kotieläintiloista. Sikatiloja lopetti vuoden 2012 aikana 11 kpl, joka vastaa 20 % lopettamisvauhtia. Maitotilojen määrä väheni 7 % ja nautatilojen 6 % edellisvuodesta.

Keski-Suomen alueella oli peltoa viljelyksessä noin 96 600 ha vuonna 2012. Aktiivitilojen keskipeltoala oli 30 hehtaaria. Kotieläintilojen keskipeltoala on 41 ha/tila ja kasvinviljelytilojen keskipeltoala on 26 ha/tila.

Viljojen kokonaisviljelyala Keski-Suomessa oli 32 400 ha. Rehuviljojen osuus viljojen viljelyalasta on 92 %. Öljykasvien viljelyala maakunnassamme on pieni, 1400 ha. Nurmen viljelyala on 41 % kokonaispeltoalasta, ollen 39 600 hehtaaria. Kesanto ja luonnonhoitopeltoala kasvoi edellisvuodesta 900 ha, 16 500 hehtaariin. Keski-Suomen ruokohelpiala jatkoi edelleen vähentymistään, vuonna 2012 se oli 2 300 hehtaaria ja ala pieneni 1 700 hehtaaria.

Keski-suomalaisen viljelijöiden keski-ikä oli 48,8 vuotta. Keski-ikä mitattuna nuorimmat viljelijät ovat Kannonkoskella (46,5 vuotta) ja vanhimmat Muuramessa (52,7 vuotta). Myel -vakuutettujen keskimääräinen työtulo oli 17 820 €. Keski-suomalaiset viljelijät ovat vuoden 2012 aikana kohottaneet kokonaistuloaan 560 €. Myel -vakuutusmaksu oli keski-

pinta-ala ha	Leipäviljat	Ohra	Kaura	Rypsi & rapsi	Nurmet alle 5v.	Ruoko- helpi	Kesannot, LH-pellot	Muut	Yhteensä
2 009	2 200	16 500	16 700	1 600	37 900	4 800	13 900	4 800	98 400
2 010	2 500	13 300	14 000	2 800	39 000	4 500	16 700	4 500	97 300
2 011	3 100	13 200	14 800	2 000	39 300	4 000	15 600	4 300	96 300
2 012	2 700	13 600	16 100	1 400	39 600	2 300	16 500	4 400	96 600

Taulukko 2. Pellon käyttö Keski-Suomessa vuosina 2009-2012

MYEL-tilasto	Vakuutetut kpl	Tilat, kpl	Tila		Työtulo €/vuosi	Eläkkeen saajia/ vakuutettu	Maksetut korvaukset milj.€	Työterveys- huoltoon liittyneet,%
			peltoa, ha	metsää, ha				
Hankasalmi	247	188	31	74	18 950	2,2	3,6	62
Joutsa	199	144	26	91	19 150	2,4	3,1	43
Jyväskylän	360	200	30	84	15 270	2,4	5,1	28
Jämsä	193	240	33	84	17 100	2,8	5,8	32
Kannonkoski	85	58	32	70	18 720	2,1	1,1	46
Karstula	196	152	33	82	18 430	2,3	3,0	50
Keuruu	184	127	33	112	18 730	2,6	3,1	56
Kinnula	111	86	28	71	18 210	1,9	1,4	62
Kivijärvi	49	39	25	80	16 170	2,9	1,0	55
Konnevesi	145	125	20	100	16 610	2,1	2,0	35
Kyyjärvi	84	61	34	83	19 480	2,6	1,5	63
Laukaa	251	186	36	72	18 720	2,1	3,4	45
Luhanka	43	38	21	76	17 190	3,4	0,9	42
Multia	83	69	20	102	16 570	2,7	1,3	40
Muurame	46	29	23	114	17 480	2,0	0,6	43
Petäjävesi	107	81	26	102	17 780	2,1	1,4	36
Pihtipudas	244	161	39	93	18 710	1,9	3,1	65
Saarijärvi	329	255	28	69	18 650	2,4	4,7	58
Toivakka	55	47	31	72	15 350	3,1	1,0	24
Uurainen	112	75	28	78	17 440	1,9	1,4	46
Viitasaari	210	161	31	101	18 380	2,9	4,0	42
Äänekoski	197	143	30	67	16 120	2,6	3,3	27
Keski-Suomi	3 723	2 665	30	85	17 820	2,4	57	46

Taulukko 3. Keski-Suomen MYEL-vakuutetut, korvaukset ja työterveyshuoltoon liittyneet viljelijät vuonna 2012.

määrin 2 390 €, se on kohonnut 80 € vuoden takaisesta. Keskimääräinen työtulo vastaan n. 8 600 € vuosiäläkettä.

Maatilojen rahavirrat Keski-Suomessa

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy:n rahavirtatilaston vuotta 2012 koskevan ennakkotiedon mukaan Keski-Suomen tuottajaliiton alueella maatilojen bruttotulot olivat yhteensä 276 miljoonaa euroa. Maatalouden myyntitulot olivat yhteensä 74,3 miljoonaa euroa, joka vastaa 26 %

maatilojen bruttotuloista.

Myyntitulot lisääntyivät edellisvuodesta 3,5 %. Maatalouden tulotukien määrä oli 76,7 milj. euroa. Maatilojen sivuansioista ja liitännäiselinkeinoista saadut tulot olivat yhteensä vajaat 87 miljoonaa euroa, joka on 30 % maatilojen tuloista. Viljelijöiden metsätulot laskivat edellisvuodesta ja olivat yhteensä noin 38 miljoonaa euroa.

Keskeisten kotieläintuotteiden myyntitulot lisääntyivät hieman edellisvuodesta. Maidon osuus on 64 % maatalouden myyntituloista. Tuottajaliiton alueen maitotiloille kertyi maidosta noin 47,5 miljoonan euron myyntituloja vuonna 2012. Naudan-

lihan tuotannon myyntitulot olivat 13,5 miljoonaa euroa. Myös sianlihan myyntitulot lisääntyivät hieman päättyen 3 miljoonaan euroon. Viljasta kertyi runsaan 4,9 miljoonan euron myyntituloja. Keski-Suomen maatilojen myyntituloista 12 % kertyi viljelykasvien myynneistä. (Suomen Gallup Elintarviketieto Oy)

Lomituspalvelut Keski-Suomessa

Keski-Suomessa toimii Hankasalmen, Keuruun ja Karstulan paikall-

lisyksiköt. Sysmän paikallisyksikkö hoitaa Joutsan, Luhangan ja Toivakan kuntien alueella lomitusta. Maakunnan alueella on yhteensä 1 266 lomaan oikeutettua viljelijää, joista 1 231 käyttää lomitusta. Paikallisyksiköt järjestävät lomituksen 92 % lomituksen käyttäjistä. Vuonna 2012 lomituspalveluiden määrä oli 57 230

päivää. Lomituspäivä oli keskimäärin 6,6 h/pv, joka on 0,2 h lyhyempi kuin koko maan keskimääräinen lomituspäivän pituus.

Keskisuomalaiset lomituspalveluiden käyttäjät pitivät keskimäärin 25,4 päivää vuosilomaa. Sijaisapulomituksien kesto on ollut keskimäärin 39 pv/käyttäjä. Sijaisapulomituksia

on ollut 41 %:lla vuosilomaoikeuden käyttäjistä. Tuettua maksullista lomitusta on käyttänyt 683 kpl, joka on 48 % vuosilomaoikeuden käyttäjistä. Tuetun maksullisen lomituksen määrä on ollut 60 h/käyttäjä. Täysin maksullista lomitusta on käyttänyt 57 kpl lomituspalveluiden käyttäjistä.

Arvaa mitä?
Tänä iltana korotamme
MYEL-työtulot

Melan sähköiset
asiointipalvelut
käytössäsi
24H

Mela

www.mela.fi

Vakuuttavaa hyvinvointia!

Metsätalous ja puumarkkinat 2012

Metsäteollisuus

Metsäteollisuuden markkinatilanne oli kokonaisuutena vaikea vuonna 2012. Tuotteiden kysyntä oli vaikeaa yleistalouden epävarmuuden vuoksi, mikä heijastui erityisesti vientihintahitykseen. Alkuvuonna tapahtuneen euron heikentymisen ja kilpailijamaitamme maltillisemman kustannusten nousun seurauksena suomalaisten kilpailukyky vientimarkkinoilla oli kuitenkin melko hyvä. Metsäteollisuuden kannattavuus oli sellun, kartongin ja energian osalta hyvä. Paino- ja kirjoituspapereollisuuden sekä sahateollisuuden kannattavuus oli sen sijaan heikko.

Paperin keskimääräinen vientihinta kokonaisuutena nousi viisi prosenttia. Kartongin vientihinta säilyi korkeana, mutta laski prosentin edellisvuodesta. Sellun ja mekaanisten massojen keskimääräinen vientihinta laski vajaan kymmenyksen. Vientimäärä sen sijaan kasvoi seitsemän prosenttia vuodesta 2011. Sahatavaran keskimääräinen vientihinta pysyi samana kuin vuonna 2011. Sahatavaran vienti sen sijaan kasvoi viisi prosenttia.

Metsäteollisuuden tuotanto Suomessa laski kokonaisuutena noin kolme prosenttia. Paperia ja kartonkia tuotettiin 10,7 miljoonaa tonnia, mikä oli kuusi prosenttia vähemmän kuin vuonna 2011. Sellua tuotettiin puolestaan prosentin enemmän kuin edellisvuonna eli 6,8 miljoonaa tonnia. Sahatavaran tuotanto supistui neljä prosenttia ja oli 9,3 miljoonaa kuutiometriä vuonna 2012. Vaneria tuotettiin prosentti vähemmän kuin vuonna 2011.

Puukauppa ja hakkuut

Metsäteollisuuden tuotannon supistuminen vähensi puun käyttöä vuon-

na 2012 ennakoarvion mukaan noin neljä prosenttia eli kaksi miljoonaa kuutiometriä. Puukauppa kävi kuitenkin vilkkaasti ja poikkeuksellisen tasaisesti. Lisäksi vuoden 2011 joulukuun myrskyt vilkastuttivat vuoden 2012 alkukauden puukauppaa.

Kokonaisuutena yksityismetsien puukauppamäärä oli kaikkiaan 27,8 miljoonaa kuutiometriä mikä vastaa noin 37 miljoonan kuutiometrin hakkuumäärää yksityismetsistä. Lisäystä edellisvuoteen oli yli kymmenen prosenttia. Pystykauppojen osuus puukaupasta oli noin 82 prosenttia. Metsäteollisuus osti mäntytukkia 19 prosenttia, kuusitukkia 15 prosenttia ja koivutukkia kolme prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Mäntykuidun ostomäärä puolestaan kasvoi 11 prosenttia, kuusikuidun ja koivukuidun neljä prosenttia vuodesta 2011.

Markkinahakkuut olivat ennakoarvion mukaan noin 53,0 miljoonaa kuutiometriä, mikä oli kolme prosenttia vähemmän kuin vastaava ennakoarvio vuodelta 2011. Markkinahakkuista kertyi puuta teollisuuden tarvitsema määrä, eikä kaadetun puun varastoissa tapahtunut muutosta edellisvuoteen verrattuna. Markkinahakkuiden ja puukaupan erotuksena metsäteollisuuden pystyvarasto kasvoi jonkin verran vuoden 2012 aikana.

Yksityismetsien markkinahakkuut olivat 41,3 miljoonaa kuutiometriä, eli 1,8 miljoonaa kuutiometriä edellisvuotta vähemmän. Hankintahakkuiden määrä kasvoi 15 prosenttia vuodesta 2011. Yhtiöiden ja Metsähallituksen metsien hakkuut olivat 11,8 miljoonaa kuutiometriä ja kasvoivat kolme prosenttia edellisvuodesta. Tukkipuuta oli ennakoarvion mukaan 22,6, kuitupuuta 29,8 ja polttupuuta 0,7 miljoonaa kuutiometriä. Tukkipuun hakkuumäärä

oli ennakoarvion mukaan miljoona kuutiometriä pienempi ja kuitupuun miljoona kuutiometriä suurempi kuin edeltävällä kymmenvuotisjaksolla keskimäärin. Lämpö- ja voimalaitoksissa sekä pientaloissa poltettiin metsähaketta ennakoarvion mukaan yhteensä noin 8,2 milj. kuutiometriä, mikä on 10 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Puun hinnat

Koko maan keskimääräiset kantohinnat pystykaupoissa olivat seuraavat: mäntytukki 53,6 €/m³, kuusitukki 53,9 €/m³, koivutukki 41,6 €/m³, mäntykuitu 15,7 €/m³, kuusikuitu 17,5 €/m³ ja koivukuitu 15,5 €/m³. Keskimääräinen nimellinen kantohintataso oli viisi prosenttia alhaisempi kuin vuotta aiemmin.

Mäntytukin keskimääräinen kantohinta laski edellisvuodesta kolme prosenttia ja kuusitukin viisi prosenttia. Koivutukin hinta puolestaan laski kaksi prosenttia. Mäntykuitupuun kantohinta alentui kolme, kuusikuidun seitsemän ja koivukuitupuun kaksi prosenttia vuodesta 2011. Puun hinta hankintakaupoissa kehittyi samansuuntaisesti pystykauppojen kanssa. Kaikkien energia- ja puutavaralajien keskihinnat laskivat MTK:n Repun tilastojen perusteella: karsitun ja karsimattoman rangan vajat kymmenen prosenttia ja kantojen sekä oksa- ja latvusmassan noin kolme prosenttia.

Puuraaka-aineen tuonti ja vienti

Metlan ulkomaankauppatilastojen mukaan raakapuun tuonti, Venäjän WTO-jäsenyydestä huolimatta, väheni kahdeksan prosenttia vuonna 2012. Tuontipuutavaralajien hinta

säilyi korkeana ja hinta erityisesti kuitupuun osalta oli selvästi kotimaista kuitupuuta korkeampi. Sekä tukkipuun, kuitupuun että hakkeen tuontimäärät kokonaisuutena supistuivat. Koivukuidun tuonti kuitenkin kasvoi vajaan viidenneksen edellisvuodesta. Raakapuun tuontimäärä oli 9,6 miljoonaa kuutiometriä. Haketta tuotiin 3,3 miljoonaa kuutiometriä. Tukkipuuta tuotiin noin 0,5 miljoonaa kuutiometriä, ja kuitupuuta noin 5,3 miljoonaa kuutiometriä. Puun tuonti Venäjältä kasvoi neljä prosenttia, mutta supistui kaikista muista merkittävistä tuontimaista. Tuontipuun osuus Suomen metsäteollisuuden puun hankinnasta oli noin 16 prosenttia, kun sen osuus puun hankinnasta on 2000-luvulla ollut keskimäärin 20 prosenttia.

Metsätalouden kannattavuus

Yksityismetsien bruttokantorahatulot vähenivät yksityismetsien hakkuiden supistumisen ja puun hinnan laskun seurauksena noin yhdeksän prosenttia ollen noin 1,4 miljardia euroa. Metla arvioi yksityismetsien puuntuotannon kokonaisinvestointien kohonneen 210 miljoonaan euroon. Tästä metsänomistajien omarahoitussuus oli arviolta 150 miljoonaa euroa. Yksityismetsätalouden kokonaiskustannusten osuus bruttokantorahatuloista oli Metlan ennusteen mukaan noin 27 prosenttia. Etelä-Suomessa kustannusten osuus oli noin 24 prosenttia bruttotuloista, mutta Pohjois-Suomessa yli 45 prosenttia. Julkisen tuen osuus yksityismetsätalouden bruttokustannuksista nousi hieman edellisvuodesta ja oli Metlan arvion mukaan noin 17 prosenttia.

Yksityismetsätalouden nettotulos ennen veroja ja vieraan pääoman kuluja oli ennakoarvion mukaan keskimäärin 83 euroa metsämahehtaaria kohti. Yksityismetsätalouden nettotulos vaihteli suuresti alueittain. Vaihteluväli suuralueittain oli Etelä-Suomen 109 eurosta Pohjois-Suomen 30 euroon metsähehta-

rilta. Metsätalouden kannattavuus heikkeni suhteellisesti enemmän Etelä-Suomessa: 14 prosenttia vuodesta 2011. Pohjois-Suomessa lasku oli pari prosenttia.

Yksityismetsien metsänhoito- ja perusparannustyöt

Taimikon- ja nuorten metsien hoidon kokonaismäärä yksityismetsissä oli noin 180 000 hehtaaria. Tämä on hieman vähemmän kuin edellisvuonna. Metsänviljelyala oli ennakkotietojen mukaan noin 75 000 hehtaaria. Metsänlannoitusta tehtiin suunnilleen 15 000 hehtaarella. Kunnostusojitusta tehtiin noin 12 000 kilometriä. Uusia metsäautoteitä rakennettiin ja perusparannettiin noin 2 000 kilometriä. Puuntuotannon kestävyys turvaamiseen käytettiin vuonna 2012 yhteensä 83,9 miljoonaa euroa Kembra-varoja.

Puumarkkinat Keski-Suomessa

Puukauppa vuosi alkoi Keski-Suomessa selvästi edellisvuotta vilkkaampana. Joulukuun myrskyn vahingot jäivät Keski-Suomessa pieniksi, mutta ne vaikuttivat kuitenkin joidenkin toimijoiden puun tarpeen

seen koko alkuvuoden ajan. Havutukin hinnat olivat nousevia, mikä joudutti kaupankäyntiä. Maaliskuussa kauppohen määrä kääntyi laskuun, vaikka puunmyyntisuunnitelmia tehtiin edelleen vilkkaasti. Huhtikuussa hiljeni myös puunmyyntisuunnitelmien laatiminen ja Keski-Suomessa puumarkkinat olivat alitarjontatilanteessa niin tukki- kuin kuitupuun osalta. Touko- ja kesäkuussa puunmyyntisuunnitelmien laatiminen ja kauppohen tekeminen vilkastuivat selvästi. Tuolloin myös hinnat olivat korkeimmillaan. Heinäkuu oli lomista johtuen perinteisesti hiljaista aikaa puukaupan suhteen. Elokuun ja syyskuun puukauppa oli edellisvuotta hiljaisempaa Keski-Suomessa. Hintataso oli jo hieman laskenut keväästä ja talviharvennusten myynti oli jo käynyt vaikeaksi. Lokakuussa puukaupan suunnittelu ja myös toteutuneet kauppamäärät kasvoivat edelliskuukaudesta. Osaltaan tähän olivat syinä sateinen sää, jolloin korjuukelpoisista leimikoista oli pulaa, ja hieman edelliskuukaudesta kohonnut hintataso. Marraskuussa puumarkkinat hiljenivät hieman edelliskuukaudesta, mutta hintataso ei sanottavasti vielä laskenut, koska teollisuus tarvitsi edelleen kelirikko-leimikoita. Joulukuussa puukauppa hiljeni selvästi marraskuusta ja myös hinnat olivat selvästi edelliskuukaudesta alemmalla tasolla, kun kauppaa tehtiin enimmäkseen talvi-leimikoista.

Keski-Suomi
PYSTYKAUPAT

Puutavaralaji	2012 €/m ³	2011 €/m ³	Muutos €	Muutos
Mäntytukki	53,8	55,8	-2,0	-3,6 %
Kuusitukki	55,0	57,5	-2,5	-4,4 %
Koivutukki	40,5	42,9	-2,4	-5,6 %
Mäntykuitu	15,5	16,1	-0,6	-3,7 %
Kuusikuitu	17,9	19,2	-1,3	-6,8 %
Koivukuitu	15,3	15,9	-0,6	-3,8 %

Lähde: Metsäntutkimuslaitos

MTK-Keski-Suomen jäsenet 31.12.2012

Vuonna 2012 jäsenenä oli 24 tuottajayhdistystä ja 12 yhteisöjäsentä.

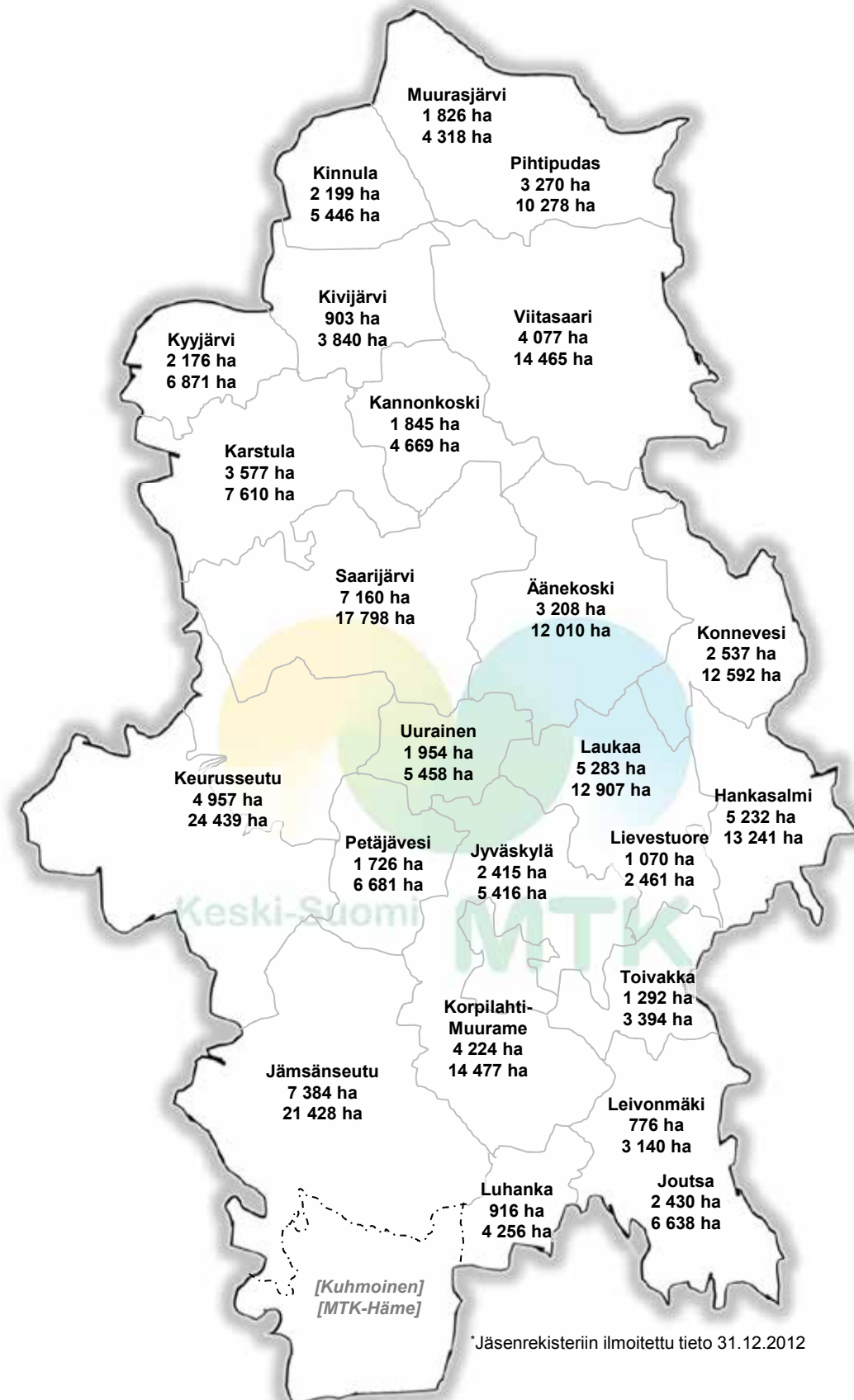
Paikallisyhdistys	0,01-9,99 ha	10,00-24,99 ha	25,00-49,99 ha	50,00-99,99 ha	100,00-150,00 ha	yli 150 ha	metsätilat	jäsentilat yhteensä	perheenjäsenet	muut henkilöjäsenet	kaikki jäsenet yht. 2012	Muutos 2011/2012
Hankasalmi	24	59	40	26	6	1	28	184	284	13	481	2
Joutsa	13	23	21	8	0	3	25	93	107	6	206	-8
Jyväskylä	13	22	18	12	3	1	28	97	103	23	223	-3
Jämsän seutu	84	52	45	36	10	4	104	335	414	16	765	-2
Kannonkoski	8	20	13	11	2	0	19	73	154	0	227	-3
Karstula	11	27	30	18	6	0	14	106	174	7	287	5
Keurusseutu	40	49	42	25	5	0	102	263	368	13	644	-9
Kinnula	3	34	17	14	0	0	2	70	54	5	129	1
Kivijärvi	5	12	8	4	1	0	14	44	72	8	124	-11
Konnevesi	60	40	28	8	1	0	77	214	244	17	475	-9
Korpilahti-Muurame	45	38	38	24	2	1	97	245	280	20	545	8
Kyyjärvi	9	24	11	12	2	2	34	94	135	7	236	1
Laukaa	27	42	41	32	5	0	64	211	211	15	437	-3
Leivonmäki	10	8	4	3	0	1	11	37	70	5	112	-2
Lievestuore	2	9	9	9	0	0	14	43	69	6	118	6
Luhanka	17	18	7	2	2	0	25	71	80	5	156	4
Muurasjärvi	4	7	12	10	1	2	22	58	119	21	198	1
Petäjävesi	14	28	10	6	0	2	22	82	102	9	193	1
Pihtipudas	8	14	25	18	3	2	34	104	130	7	241	-5
Saarijärvi	52	82	76	34	2	2	68	316	358	15	689	10
Toivakka	8	13	10	5	2	0	15	53	50	0	103	-7
Uurainen	22	31	16	7	2	0	10	88	139	11	238	1
Viitasaari	24	28	44	20	2	2	54	174	222	16	412	9
Äänekoski	56	58	23	10	3	1	63	214	381	28	623	0
Yhteensä	559	738	588	354	60	24	946	3269	4320	273	7862	-13

Yhteisöjäsenet

Osuuskunta Maitosuomi	Metsäliitto Osuuskunta
Alueosuuskunta Itämaito	Osuuskauppa Keskimaa
Osuuskunta Pohjolan Maito	Vapo
Osuuskunta Tuottajain Maito	Keski-Suomen Osuuspankki
Osuuskunta Maitomaa	Tapiola
Osuuskunta Lihakunta	
Itikka Osuuskunta	

MTK Keski-Suomi ry

Paikallisyhdistykset ja jäsentilojen pelto- ja metsäala 2012*

*Jäsenrekisteriin ilmoitettu tieto 31.12.2012

Johtokunta 2012

PUHEENJOHTAJA

Kauppinen Jukka, Hankasalmi 2012-
Johtokunnan jäsen 2010-

MUUT JÄSENET

Heinonen Tiina, Luhanka 2006-
Kainu Hannu, Kyyjärvi 2007-
Lahti Tero, Karstula 2012-
Mäkelä Simo, Kannonkoski 2010-
Pakkanen Jarkko, Jyväskylä 2009-
- puheenjohtaja 2011
Savolainen Jyrki, Laukaa 2007-2012
Toikkanen Irma, Pihtipudas 2002-

VARAPUHEENJOHTAJA

Hankamäki Kalle, Jämsä 2009-
Puheenjohtaja 2007-2008
Johtokunnan jäsen 2006-

NUORTEN VALIOKUNTA

Ahonen Tomi, Uurainen
Eskonen Tero, Laukaa
Kauppinen Piia, Konnevesi
Laahane Maija, Viitarsaari
Lahti Tero, pj., Karstula
Mäkinen Tuomas, Jyväskylä
Tuukkanen Antti vpj., Kyyjärvi
Vaissi Juho, Keurusseutu
Veitonmäki Mikko, Jämsän seutu
Heinonen Tiina (jk.ed), Luhanka
Kettunen Anja, sihteeri

EDUSTAJAT ITÄ-SUOMEN TUOTTAJALIITTOJEN VALIOKUNNISSA 2012

MAITVALIOKUNTA

Kainu Hannu, Kyyjärvi
Pusa Paula, Keurusseutu

LUOMUVALIOKUNTA

Poikonen Toivo, Karstula
Hatakka Markku, Hankasalmi

MAASEUTUYRITTÄJÄVALIOKUNTA

Kallio Markus, Laukaa
Lehmuskoski Jussi, asiantuntija, Uurainen
Kettunen Anja, sihteeri

YMPÄRISTÖ- JA MAAPOLIITTINEN VALIOKUNTA

Kallio Mikko, varajäsen, Saarijärvi

VILJAVLIOKUNTA

Hankamäki Kalle, Jämsän seutu
Lunttila Tommi, asiantuntija, Äänekoski
Lappalainen Juha, sihteeri

LIHAVALIOKUNTA

Mäkelä Simo, Kannonkoski
Kauppinen Jukka, Hankasalmi
Hetemäki Eero, asiantuntija, Saarijärvi

SOSIAALIVALIOKUNTA

Pusa Paula, Keurusseutu
Anttila Tuomo, Jämsän seutu
Toikkanen Irma, varajäsen, Pihtipudas

VEROVALIOKUNTA

Vuoriniemi Hannu, Keurusseutu
Pirttiniemi Ari, Saarijärvi

KULUTTAJATYÖRYHMÄ

Leivonen Vuokko, Viitasaari
Heinonen Tiina, varajäsen, Luhanka

EDUSTAJAT MTK:SSA 2012

VALTUUSKUNTA

Kauppinen Jukka, Hankasalmi
Lunttila Tommi, Äänekoski

VALTUUSKUNNAN VARAJÄSENET

Hankamäki Kalle, Jämsän seutu
Heinonen Tiina, Luhanka

ALUEKEHITYSVALIOKUNTA

Pakkanen Jarkko, Jyväskylä

MAASEUTUYRITTÄJÄVALIOKUNTA

Lehmuskoski Jussi, Uurainen

SIKAJAOSTO

Hetemäki Eero, Saarijärvi

ENERGIAVALIOKUNTA

Kalmari Erkki, Laukaa

LIITON TOIMINTA 2012

Toimintakertomus

Johtokunnan toiminta

MTK Keski-Suomen johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin Jukka Kauppinen Hankasalmelta ja varapuheenjohtajaksi valittiin edelleen Kalle Hankamäki Jämsästä. MTK:n valtuuskunnassa oli liiton edustajana puheenjohtajan lisäksi Tommi Lunttila Äänekoskelta. Tommi Lunttila on MTK:n valtuuskunnan toinen varapuheenjohtaja. Johtokunta kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa. Lisäksi pidettiin Itä-Suomen liittojen alueella johtokuntien yhteinen sekä yhdistetty joululounas ja palautekeskustelu johtokuntatyöskentelystä. Liiton työvaliokuntaan kuuluivat Jukka Kauppinen, Kalle Hankamäki, Jarkko Pakkanen ja Tero Lahti.

Johtokunnan kokousten asialistoilla toistuvat teemat olivat maankäytön kehittäminen, lomitusjärjestelmään liittyvät ongelmat, markkinoiden osalta lihamarkkinat sekä sektorin osuuskuntien hallintoon vaikuttaminen, maatalouspolitiikan ja maatalouspolitiikan toimeenpanon asiat. Lihan huono tuottajahinta ja kannattavuus ovat olleet ongelma jo vähintään viiden vuoden ajan. Myös maatalouskauppaan liittyvät asiat ovat olleet säännöllisesti esillä muiden markkina-asioiden ohella. Johtokunnassa käytiin vuoden aikana läpi myös liiton talous-, hanke- ja henkilöstöasioita sekä MTK:n valtuuskunnan kokousasioita.

Järjestötyö

Liiton kevätkokous pidettiin huhtikuussa ja joulukuussa syyskokous, jossa jaettiin järjestön ansiomerkkejä ansioituneille luottamus- ja toimihenkilöille. Kesäkuun lopulla pidettiin Savonlinnassa MTK:n liittokokous,

jossa linjattiin järjestön toiminnan periaatteita tuleville vuosille. Keski-Suomesta kokoukseen osallistui virallisten kokousedustajien lisäksi liiton johtokunnan jäseniä ja toimihenkilöitä. Liiton toimihenkilöt olivat aktiivisesti mukana liittokokousasiakirjojen valmistelussa. Liiton toimi- ja luottamushenkilöt osallistuivat tuottajayhdistysten kevä- ja syyskokouksiin. Tuottajayhdistysten puheenjohtajille ja sihteereille järjestettiin ajankohtaispäivät helmikuun alussa Levillä ja lokakuun lopussa Helsingissä Simonkadulla. Levin kaksipäiväinen tapahtuma järjestettiin paukkupakkasessa yhdessä MTK Etelä-Savon ja MTK Lapin kanssa. Alkuvuodesta järjestettiin muutama tuottajayhdistysten kehityskeskustelua.

Tammikuussa jäsenille postitettiin Maaseudun tulevaisuuden välissä MTK Keski-Suomen liitelehti. MTK-Viestin jäsennumerossa oli MTK

Keski-Suomen liittosivut. Lokakuun alussa toteutettiin viidennen kerran jäsenkirjeen lähettäminen kaikille jäsenille. Ajankohtaisten asioiden lisäksi kirjeessä oli alennuslippu KoneAgria -näyttelyyn ja yhteistyötahojen mainosmateriaalia. Lisäksi tuottajayhdistyksille tehtiin valmiita jäsenkirjepohjia yhdistyksen jäsenviestintää varten.

KoneAgriassa MTK Keski-Suomi oli mukana MTK:n osastolla. Järjestyksessään kolmas Keski-Suomen Maaseutugaala pidettiin marraskuun alussa Himos Areenalla Jämsässä. MTK Keski-Suomi oli mukana järjestämässä tapahtumaa, jossa palkittiin mm. yrityksensä toiminnan kehittämisessä ansioituneita viljelijöitä.

Tuote- ja sektorikohtaisten valiokuntien tehtäviä hoitivat Itä-Suomen tuottajaliittojen yhteiset valiokunnat, joita ovat maitovaliokunta, viljavalio-
kunta, lihavalio-
kunta, maaseutuyrit-

Keski-Suomen ja Etelä-Savon tuottajaliittojen yhteinen luottamushenkilöneuvosto järjestettiin tammikuussa Levillä MTK-Lapin isännöidessä tapahtumaa. Kuva: Pertti Ruuska

Keski- ja Itä-Suomen tuottajaliiton yhteinen MTK- Start -kurssi Laukaassa maaliskuussa.
Kuva: Pertti Ruuska

täjävaliokunta, luomuvaiokunta, verovaliokunta, ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta, sosiaalivaliokunta sekä kuluttajatyöryhmä. Keski-Suomessa ainoana omana valiokuntana toimii maaseutunuorten valiokunta, joka kokoontui kaksi kertaa virallisiin kokouksiin. Tuottajayhdistysten MaNu-yhteyshenkilötoimintaa maaseutunuorten asioiden hoidosta ja yhteydenpidosta yhdistyksen alueella jatkettiin. Maakunnallisia maaseutunuorten tapaamisia järjestettiin kaksi, keväällä Laukaassa ja syksyllä Jyväskylässä KoneAgrian yhteydessä.

Maaseutunuorten valiokunnassa aloitti uutena jäsenenä Maija Laahnen Viitasaarelta. Maaseutunuorten Syysparlamentin pidettiin marraskuussa Hämeenlinnassa. Keski-Suomesta oli mukana Tero Lahti ja Tommi Lunttila. Syysparlamentti valitsi nuorten edustajaksi MTK:n johtokuntaan Juha Tenhon Satakunnasta. Maaseutunuorten valiokunnan edustaja osallistui myös kevätparlamenttiin, joka pidettiin maaliskuussa Espoossa. Järjestökoulutuksen maaseutunuorille järjestettävään vaikuttajavalmennukseen Keski-Suomesta osallistuu kaksi nuorta. Lisäksi MTK:n valtuuskunta valitsi Tomi Ahosen Uraisilta MTK:n maaseutunuorten valiokuntaan kaudelle 2013–2014.

Järjestön peruskoulutuksia järjestettiin yhteistyössä Itä-Suomen alueen tuottajaliittojen, Pohjois-Kar-

jalan, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon kanssa. MTK Start1 -kurssi pidettiin maaliskuussa Laukaassa. Kurssille osallistui Keski-Suomesta viisi henkilöä. MTK Start2 -kurssi järjestettiin marraskuussa Kuopiossa. Ympäristöasiamiehille järjestettiin koulutus Varkaudessa 12.2.2011. Kuluttajatyön ja markkinavaikuttamisen seminaariin, joka pidettiin huhtikuussa Leppävirralla, osallistui Keski-Suomesta kolme henkilöä. Varhaisen välittämisen koulutus pidettiin lokakuussa Laukaassa. Tilaisuuteen osallistui 34 henkilöä. EU-avustajille pidettiin koulutus päätukihakuun liittyvistä asioista maaliskuun lopulla. EU-avustajien lisäksi koulutukseen osallistui ELY-keskuksen ja kuntien viranomaisia sekä ProAgrian neuvoja. Osallistujia oli yli viisikymmentä. Vakuutettuja EU-avustajia oli Keski-Suomessa 34 henkilöä. Valvontavavustajia toimii Keski-Suomessa noin kymmenen. Varkaudessa järjestettiin marraskuussa ympäristöasiamieskoulutus, johon Keski-Suomesta osallistui kuusi tuottajayhdistysten ympäristöasiamiestä. Osa johtokunnan jäsenistä osallistui Pellervon tulevaisuusseminaareihin.

Edunvalvonta

Maatalouspolitiikan osalta päähuomio oli vuonna 2014 alkavan uuden ohjelmakauden valmistelussa. Maakunnallisesti merkittävä oli maataloushallinnon tulevan uudistuksen

ns. maksajaviraston valmistelu. Pinta-alavalvonnat aiheuttivat aiempaa vähemmän valvontaseuraamuksia, vaikka valvonnat painottuivat edelleen pienille tiloille. Sähköisessä tukihauksen yleistymisessä Keski-Suomi eteni edelleen eturintamassa verrattuna muuhun Suomeen. Sähköiset hakemukset aiheuttavat paperisia hakemuksia vähemmän valvontaseuraamuksia ja tukimenetyksiä. Kotieläintilojen osalta eläinten hyvinvointituen muutokset olivat merkittävin tapahtuma. Maatalouspolitiikkaa hoidettiin yhteydenpidolla MTK:n johtokunnan jäseniin, keskusliiton toimihenkilöihin, MMM:n virkamiehiin sekä maa- ja metsätalousministeriin.

MTK Keski-Suomi oli aktiivisesti mukana Keski-Suomen kolmannen vaihemaakuntakaavan Turvan luonnos- ja ehdotusvaiheen valmistelutyössä. Tavoitteena on turvata Keski-Suomen maakunnassa turvetuotannon tarpeet sekä turvata suojelullisesti arvokkaat suoluonnon kohteet. Vaihekaavaan liitetään myös selvitys potentiaalisista tuulivoima-alueista Keski-Suomessa. Poliittisesti kaavan hyväksyminen on ollut haastavaa ja maanomistajan näkökulmasta lopputulosta ei voi pitää hyvänä. Laajakaista kaikille -hankkeen toteutus eteni, mutta hankkeen toteutus nykyisessä taloustilanteessa on haastavaa ja sisältää riskejä. Keski-Suomi on kuitenkin valmistelussa kuitenkin erittäin pitkällä koko maan tilanteeseen verrattuna. Ympäristö- ja maapoliittikan kokonaisuuteen liittyy myös kantaverkkoyhtiö Finngrid Oy:n 400 kV sähkölinjahanke Keski-Suomesta Oulujoelle. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointivaihe saatiin päätökseen. MTK Keski-Suomella on edustaja hankkeen YVA-ohjausryhmässä. varsinainen linjan rakentaminen alkanee vuonna 2017

Vuoden aikana oli havaittavissa lomitussuunnitelmaan liittyvien ongelmien lisääntymistä. Osin ongelmat johtuvat hallituksen tekemistä budjettileikkauksista lomitussuunnitelman osalta, mutta tämä ei ole ainoa se-
littävä tekijä. Verohallintoon pidettiin säännöllisesti yhteyttä ja oltiin mukana valmistelemaan verohallinnon maakunnallisia koulutuksia maa- ja

metsätalouden osalta. Lisäksi liitolla on edustus verotuksen oikaisulautakunnassa. Kuntavaalien osalta oltiin kannustamassa luottamushenkilöitä asettumaan ehdokkaiksi ja toisaalta jäseniä äänestämään aktiivisesti.

Ympäristöpolitiikan sektorilta tuottajaliittoa työllistivät edelleen kotieläintilojen ympäristölupa-asiat sekä kunnalliset ympäristönsuojelumääräykset. Ympäristö- ja maapolitiikan hallinnon alalla tuottajaliitolla oli edustus maakuntakaavoitustyöryhmien lisäksi Länsi-Suomen AVI:n tilavalvonta- ja lupafoorumissa, maakunnan vesienhoidon yhteistyöryhmässä, vesipuitedirektiivin toimeenpanon ohjausryhmässä sekä Kymijoen-Suomenlahden ja Kokemäenjoen-Selkämeren vesienhoitoalueiden vesienhoitosuunnitelmien ja niiden toimeenpanon valmistelussa, maakunnan kulttuuriympäristötyöryhmässä, Saarijärven vesireitin neuvottelukunnassa ja luonnon monimuotoisuuden yleissuunnittelun työryhmässä.

Tuottajaliittojen sosiaalivaliokuntien koulutuspäivät järjestettiin elokuun alussa Jyväskylässä. Tuottajajyhdistyksiä aktivoitiin kiinnittämään huomiota MYEL-työtulon riittävyyteen ja lomituksen paikallisten lomitusyhteistyöryhmien toimivuuteen.

Työtä kotimaisen ja lähiruuan hyväksi tehtiin myös mm. kuluttajakampanjoissa, joita järjestettiin huhti- ja marraskuussa. Huhtikuussa kampanjoitiin kauppojen edustalla kotimaisen ruuan puolesta yhdessä Suomen Elintarviketöyläisten liiton edustajien kanssa. Marraskuussa myytiin ruokaa tuottajahintaan kävelykadulla Jyväskylässä osana valtakunnallista kampanjaa. Ruokaa kävi jonottamassa yli kolmesataa henkilöä. Valtakunnallinen kampanja palkittiin myöhemmin vuoden markkinointitekona. Jyväskylä-tv toteutti syksyllä ohjelmasarjan Keski-Suomen maa-seudusta. Toimittajiin pidettiin yhteyttä mm. toimittajien joulupuurotilaisuuden yhteydessä. Ruokakulttuuria ja maakunnallista ruokastrategiaa tehtiin myös yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulun ProRuokakulttuuri-hankkeen kanssa.

Tuki- ja verotiedotus toteutettiin osana Hinkalo-hanketta. Helmikuus-

sa järjestettiin 10 verotilaisuutta. Muuhun maahan verrattuna Keski-Suomessa verotiedotustilaisuuksia on paljon ja tilaisuuksien laadullinen taso on erinomainen. Kouluttajana toimi Hannu Vuoriniemi. Koulutuksiin osallistui noin 200 henkilöä. Tukihakukoulutuksia pidettiin viidellä paikkakunnalla. Tukihakukoulutusten kokonaisosallistujamäärä oli edellisvuoden tasolla. Pinta-alatuissa ei ole ollut merkittäviä muutoksia parin viimeisen vuoden aikana. Viime keväänä kotieläintiloilla mietitytti eläinten hyvinvointitukeen sitoutumisen. Tukimuoto oli kiinnostava, koska tukitaso oli aiempaa korkeampi. Hallinnon valmistelu oli tuen osalta luvattoman heikkoa, sillä viisivuotisen tuen sitoumusehdot muuttuivat vielä viimeisenä tukihakemusten palautuspäivänä. Valtakunnallisesti toteutettiin neljännen kerran sähköinen tukihaku, jota keski-suomalaiset viljelijät käyttivät muuhun Suomeen verrattuna keskimääräistä aktiivisemmin. TÄKY+ -hanke toteutti maaliskuussa viisi sähköisen tukihauksen koulutustilaisuutta eri puolilla Keski-Suomea.

Hanketoiminta

Kehittämistyötä jatkettiin TÄKY+ -maatilat kehittyvät hankkeessa. Oman hankkeen lisäksi MTK Keski-Suomella oli edustus muun muassa Maitoa ja naudanlihaa Keski-Suo-

mesta, Kasvi-idea, MAJA, Hinkalo- ja Maisa-hankkeiden ohjausryhmissä. Näiden hankkeiden kanssa tehdään myös hankeyhteistyötä.

TÄKY+ -hankkeen toiminta keskittyy maatilayritysten omistajanvaihdoksiin ja taloushallintaan, maatalouden ympäristöasioihin sekä paikallisista tarpeista lähtevän yhteistoiminnan aktivointiin. Tavoitteena on parantaa maatilayritysten kilpailukykyä, ammatillista osaamista ja hyvinvointia sekä löytää mahdollisuuksia positiiviseen kehittymiseen. Vuonna 2012 järjestettiin yhteensä 128 koulutustilaisuutta, joista 28 teemapäivää ja 9 pienryhmätalaisuutta. Osallistujille pidettiin vuoden aikana 68 sukupolvenvaihdosvalmennusta ja 22 ympäristökatselmusta. Oppilastyöpäiviä (8 h) vuonna 2012 muodostui 352 kpl. Hankkeen koulutuksiin osallistui vuoden aikana yhteensä 176 henkilöä, joista 116 miestä ja 60 naista. Hankkeen toimintaa on edelleen markkinoitu tuottajajyhdistyksille etenkin paikallisen toiminnan aktivoimiseksi. Hankkeen ohjausryhmä piti vuoden aikana viisi kokousta.

Loppuvuodesta jätettiin Keski-Suomen ELY-keskukseen hankekemus TARKKA!-kehittämishankkeesta. Hankkeen painopisteet ovat maatilojen sukupolvenvaihdosten edistäminen, tilojen välisen yhteistyön lisääminen, ympäristöasioiden edistäminen, uusista markkinointita-

Liittokokous Savonlinnassa 28.–29.6. 2012. Kuva: Juha Lappalainen

voista tiedottaminen ja maatalouselinkeino mielikuvan parantaminen kuluttajien keskuudessa. Hankkeelle on odotettavissa rahoitus päätös ELY-keskuksesta vasta alkuvuoden 2013 aikana.

Jäsenedut

MTK Keski-Suomella oli jäsenetuosopimukset kahden lakitoimiston, Nordius-ketjuun kuuluvan asianajotoimisto Halonen & Lakka Oy:n ja asianajotoimisto Erkki Urtin kanssa. Teollisuustuotteita, tarvikkeita, varaosia ja työvaatteita hankittaessa kannattaa käyttää Etra Oy:n, Würth Oy:n sekä AGA:n jäsenetuja. Etran ja Würth'in kanssa on sovittu tuoteryhmäkohtaiset alennukset, jotka myönnetään Keski-Suomen alueen myymälöissä. AGA:n kaasuista ja pullovuokrasta myönnetään jäsenalennus kaikissa Keski-Suomen alueen myyntipisteissä. EkoKemin kanssa jäsenetuna on paalimuovijätteen kerääminen maataloilta.

Henkilöstö

MTK Keski-Suomen henkilöstössä ei vuoden aikana tapahtunut muutoksia. Vakituksia työntekijöitä ovat toiminnanjohtaja, järjestöagronomi ja toimistosiihteri. Toimistosiihterin työajasta noin 40 prosenttia oli ProAgria Keski-Suomessa. Hanke-työntekijät ovat määräaikaissa työsuhteessa. Projektipäällikkö teki alkuvuoden osan työajastaan Maa-seudun sivistysliitolle ja projektiasiantuntija teki osa-aikaista työtä.

Tilinpäätös

MTK-Keski-Suomi tekee tappiollisen tilinpäätöksen vuodelta 2012. Toiminnallinen tulos on 1 124,08 euroa tappiollinen. Ennakoitua heikompi tulos johtuu joidenkin menojen, kuten järjestötapahtumat, palkat, eläkevakuutusmaksut ja kuluttajakampanjat, ennakoitua suuremmasta määrästä. Korkojen laskiessa edelleen jäivät korkotulot edellisvuotta ja myös budjetoitua pienemmiksi. Loppuvuodesta toteutui huomattava myyntivoitto, kun Suomen Ympäristöpalvelu

Maaseutunuorten tapaamisessa huhtikuussa käytiin tutustumassa Tommi Mäkinen ralliautotuotantoon. Kuva: Juha Lappalainen

Oy:n koko osakekanta siirtyi uudelle omistajalle. Vuoden aikana yhteisöjäsenien määrä väheni kahdella, kun Osuuskunta Karjaportin yhteisöjäsenyys sanottiin irti alkuvuodesta ja vuoden lopulla Suo Oy irtisanoi jäsenyytensä toimintansa alasajon yhteydessä. Tuottajayhdistysten jäsenmäärä aleni noin sadalla vuoden aikana, mutta perheenjäsenten määrä säilyi ennallaan.

Muiden tulojen alentuessa on tuottajayhdistysten jäsenmaksuja edelleen korotettu vuodelle 2013, mutta korotus ei tule kattamaan kustannusten nousua ellei tehdä säästötoimenpiteitä. Kuluvan vuoden osalta omaisuuden tuotto tullee olemaan edellisvuoden tasolla. Suurin kuluerä ovat palkat sivukuineen. Toimintamenot ovat vuoden 2012 tasolla, joskin yhdistysten teemavuoden johdosta ne kohdistuvat eri tavalla. Taloudellisen tuloksen riskit liittyvät TARKKA!-hankehakemuksen odottamattomaan hylkäämiseen, odottamattomiin ylimääriisiin kuluihin TÄKY+-hankkeen lopussa, työntekijöiden mahdollisiin pitkäaikaisiin sairauslomiin, äkillisiin toimintamenoihin, joihin ei ole budjetoinnissa voitu varautua ja eläkevakuutusmaksuihin, joiden lopullinen summa riippuu MTK:n eläkesäätiön sijoitustoiminnan onnistumisesta sekä yleisestä talouskehityksestä. Yhdistysten vuosi -teemavuosi voi myös aiheuttaa taloudellisia yllätyksiä, koska talousarvion hyväk-

symisen aikaan teemavuoden toimenpiteet ja kustannusten jako eivät olleet täysin selvillä. Jäsenmaksujen korotus on haaste tuottajayhdistysten taloudelle. Tilanne on kuitenkin parantunut aiemmasta, sillä jäsenmäärän lasku on parin viime vuoden aikana hidastunut.

Kevätkokous

Liiton kevätkokous pidettiin Valtaran auditoriossa Suolahdessa 13.4.2012. Paikalla oli 62 osallistujaa, joista virallisia kokousedustajia oli 45 henkilöä 21 tuottajayhdistyksestä ja 4 yhteisöjäsentä. Kokouksen avasi liiton puheenjohtaja Jarkko Pakkanen. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Anne Kalmari Kivijärveltä ja sihteeriksi Juha Lappalainen.

Kokousesitelmän piti MTK:n ympäristöjohtaja Liisa Pietola, joka toivoi viljelijöille jaksamista yli vaikeiden aikojen. Hänellä oli kokouksen pitohetkellä vuosi työtä takana MTK:ssa ja tehtävä ympäristöjohtajana on ollut paljon vaikeampi kuin mitä hän osasi etukäteen kuvitella. Pietolan mukaan vesienhoitosuunnitelmat ovat tulossa pakollisiin asioihin yhteisessä maatalouspolitiikassa. CAP-uudistuksen osana olevan viherryttämisen konkreettisia toimenpiteitä ei kukaan tunnu vielä tietävän. Vesipuitelidirektiivin toimien siirtyminen täydentäviin ehtoihin tulevalla ohjelmakaudella vie pohjaa

ympäristötuelta. MTK:n näkökulmasta myös jatkossa kaikilla viljelijöillä pitää olla pääsy mukaan ympäristötukijärjestelmään.

Pietolan mukaan ympäristönsuojelulain uudistus on MTK:lle erittäin haasteellinen valvottava. Ympäristönsuojelulaki on pilaamislaki. Kokonaisuudistus on tärkeä maa- ja metsätalouden kannalta. Lisäksi luonnon monimuotoisuusstrategias- ta ollaan tekemässä valtioneuvoston strategiaa, joka jatkossa ohjaisi lainsäädäntöä. Tähän liittyvän kansainvälisen Nagoyan sopimuksen prosentit, jonka mukaan pinta-alasta 17 prosenttia olisi suojeltava ja 15 prosenttia ennallistettava, eivät ole sitovia, vaikka meillä ympäristöministeriö asian näin tulkitsee. Eheytyvä ja tiivistyvä yhdyskuntarakenne tulee myös työssä jatkuvasti vastaan. Maankäytön ilmastovaikutuksiin liittyvät kansainväliset päätökset eivät ole sitovia, mutta EU-komissio on ottamassa tämän ajattelutavan käyttöön. Ilmastovaikutuksen vähentämisessä vertailuvuodeksi ollaan ottamassa vuotta 1990, vaikka tuolta ajalta ei ole olemassa mitään tilastoaineistoa.

Keskustelussa esille nousivat ympäristöjärjestöjen vahva rooli asioiden valmistelussa, kasvinsuojelu- aineiden vesistörajoitukset, maatalouden eri toimijoiden yhtenäisyys työryhmissä, kotieläintuotannon eettisyys, yksittäisten virkamiesten toiminta sekä kaupan hinnoittelu ja vastuullisuus privatelabel -tuotteissa.

Syyskokous

Liiton syyskokous pidettiin Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskuksen auditoriossa Äänekoskella 11.12.2012. Paikalla oli 81 henkilöä, joista virallisia kokousedustajia oli 61 henkilöä 21 tuottajayhdistyksestä ja 5 yhteisöjäsentä. Kokouksen avasi liiton puheenjohtaja Jukka Kauppi- nen. Avauksen teemoja olivat satei- sen kasvukauden ongelmat, joita ympäristöhallinnossa ei ole ymmärretty sekä tuottajahintatilanne erityisesti lihan osalta ja ensi keväänä uhkaa- va viljan siemenpula. Kokouksen pu- heenjohtajaksi valittiin Tapani Lauk- kanen Hankasalmelta ja sihteeriksi

toiminnanjohtaja Juha Lappalainen.

Kokouksesi- telmän piti MTK:n met- sävaltuuskunnan puheenjohtaja Mikko Tirola. Alustuksessaan Tirola kävi läpi maatalouden tuottaja- hintojen ja kustannusten kehitystä, vertasi raakapuun hintavaihteluita rakennuskustannusindeksiin, kertoi kuluttajatem- pauksen jatkotoimista ja kertoi markkinatilanteesta erityi- sesti sianlihan osalta. Alustuksen pääpaino oli kuitenkin kotikutoises- sa käytäntöä ymmärtämättömässä viranomaistoiminnassa pääasiassa ympäristöhallinnon ja maankäytön osalta. Ympäristöministeri Niinistö- n perimmäisenä tarkoituksena on siirtää kaavoitusvalta kunnilta ympäristöhallinnolle. Maatalouspo- litiikan tulevan ohjelmakauden val- mistelussa Tirola otti esille yhtenä yksityiskohtana esityksen turvepel- tojen kyntökiellosta. Lopuksi Tirola puhui puumarkkinoista. Metsäse- ktorilla on tapahtunut viime vuosi- na paljon. Vähemmälle huomiolle

on jäänyt metsänomistajakunnan muutos. Maanviljelijät ovat enää 16 prosenttia metsänomistajista, mutta he omistavat edelleen 25 prosenttia metsäalasta. Metsänhoitomaksu on poistumassa 1.1.2015. Maksulla on kerätty vuosittain noin 17 milj. euroa metsänhoitoyhdistysten toimintaan.

Keskustelussa esille nousi asi- oihin vaikuttaminen kuntatasolla. Ympäristöhallinnon valta on viime vuosikymmeninä kasvanut huomata- vasti ja se pyrkiikin yhä enemmän vaikuttamaan myös kunnalliseen päätöksentekoon. Kun kunnat vielä valmistelevat asioita yhä enemmän yhdessä, niin kuntavaikuttajat joutu- vat enenevässä määrin seuraamaan myös naapurikuntien asioiden val- mistelua. Muita keskustelussa esille nousseita asioita olivat yleinen tarve byrokratian keventämiseen, ympäris- töluvan alarajan eläinyksikkömäärän nostaminen nykyisestä sekä kaupan toiminta MTK:n syksyisen kuluttaja- tempauksen jälkeen.

Kokousedustajia Valtralla pidetyssä liiton kevätkokouksessa 13.4.2012. Kuva: Anja Kettunen

Liiton johtokunnan ja työvaliokunnan kokoukset 2012

13.1.2012 johtokunta

- Järjestäytyminen
- Työvaliokunnan, Itä-Suomen valiokunnan, maaseutunuorten valiokunnan ja säätiön hallituksen jäsenten valinta
- Lomahallinnon Karstulan yksikön toimintaan liittyviä asioita

21.2.2012 johtokunta

- Valiokuntavalintojen täydentäminen
- Liittokokousvalmistelut Keski-Suomen osalta
- Osuuskunta karjaportin erottaminen yhteisöjäsenyydestä
- Toimintakertomus vuodelta 2010
- Tilinpäätös vuodelta 2010
- Osuuskunta Lihakunnan edustajiston vaalit
- Maitoalan ajankohtaiskatsaus
- Vuoden nuori metsänomistaja, Keski-Suomen ehdokkaan nimeäminen

19.3.2012 johtokunta

- Ajankohtaisia lomitusasioita
- Liittokokousvalmistelut, ansiomerkkihakemusten käsittely ja lausunnon antaminen liittokokousasiakirjoista
- Kuntarakennemuutos
- Viljamarkkinoiden ajankohtaiskatsaus

17.4.2012 johtokunta, Saarioinen Oy, Jyväskylä

- Saarioisten ajankohtaiskatsaus
- Maatalouspolitiikan ajankohtaiskatsaus
- MTK:n valtuuskunnan kokouksen asiat
- Maaseutunuorten kevään toiminta
- Palokan eläinlääkärtilanne
- Siemenviljakaupan tilanne

11.6.2012 johtokunta

- Vaihemaakuntakaavojen valmistelutilanne
- Peltoalavalvonnat Keski-Suomessa vuonna 2012 ja yhteenveto vuodelta 2011
- Liiton hanketoiminnan nimeäminen vuoden 2014 loppuun asti
- Liiton talousasiat
- Maatalouslomitusten säästöihin liittyvät toimet
- Yhteenveto metsävaltuuskunnan kokouksesta
- Syksyn kunta- ja metsänhoitoyhdistysvaaleihin valmistautuminen

3.9.2012 johtokunta

- Keski-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelma
- Keskustelu järjestön toiminnasta kuuluneen kasvukauden tapahtumien pohjalta
- Liiton toiminnan suuntaviivat vuodelle 2013
- Talousasiat
- Hetemäen rahaston jäsenen nimeäminen
- MTK:n valiokuntavalinnat vuodelle 2013
- Märkydestä johtuvat lannanlevitysongelmat

24.10.2012 johtokunta

- Metsänomistajaorganisaation muutokset lähivuosina, Päijänteen mhy:n näkökulma
- Uuden hankkeen valmistelutilanne
- Toimintasuunnitelma vuodelle 2013
- Budjetti ja jäsenmaksut vuodelle 2013
- Syksyn järjestölliset toimet
- Maatalouspoliittinen tilanne

19.11.2012 johtokunta

- Yhteenveto peltoalavalvonnoista kesästä 2012
- Liiton syyskokouksen asiat
- MTK valtuuskunnan syyskokouksen asiat
- Keski-Suomen ELY-keskuksen neuvottelukunnan jäsenen nimeäminen
- Sosiaalipolitiikan ajankohtaiskatsaus
- Maidon pohjoisen tuen maksu vuodesta 2015 eteenpäin
- Kylvösiementilanne keväälle 2013
- Yhteenveto vilja-alan tulevaisuusseminaarista
- Yhteisöjäsenmaksut vuodelle 2012

Johtokunnan ja valtuuskunnan jäsenten osallistuminen kokouksiin:

Jäsen	13.1.	21.2.	19.3.	17.4.	11.6.	3.9.	24.10.	19.11.	Yht.
Jukka Kauppinen	X	X	X	X	X	X	X	X	8/8
Kalle Hankamäki	X	X	X	-	X	X	X	X	7/8
Tiina Heinonen	X	X	X	X	-	X	X	-	6/8
Hannu Kainu	X	X	X	X	X	X	X	X	8/8
Simo Mäkelä	X	X	X	-	X	X	X	X	7/8
Tero Lahti	X	X	X	-	-	X	X	X	6/8
Jarkko Pakkanen	X	X	-	X	-	X	X	-	5/8
Jyrki Savolainen	X	X	X	X	X	-	X	X	7/8
Irma Toikkanen	X	X	X	X	X	X	X	X	8/8
Tommi Lunttila	X	X	-	X	X	X	X	X	7/8

Maa- ja ympäristöpolitiikka

Maa- ja ympäristöpolitiikan edunvalvonnassa vuonna 2012 MTK-Keski-Suomen keskeisiä kohteita olivat Keski-Suomen maakuntakaavan 3. ja 4. vaihemaakuntakaavojen valmistelu, maankäytösopimukset yleishyödyllisissä hankkeissa (esim. tuulivoima, sähkölinjat), eräiden kuntien ympäristönsuojelumääräysten, pohjavesien suojelusuunnitelmien ja yleiskaavojen valmistelu sekä kotieläinsuojien ympäristölupakäytännöt lähinnä suurempien, LSSAVIn luvitettaviksi tulleissa rakennushankkeissa. Myös maakunnallinen vesienhoidon suunnittelu ja toteutus sekä Saarijärven vesireitin erityiskysymykset työllistivät maa- ja ympäristöpolitiikan edunvalvontaa kertomusvuoden aikana. Maa- ja ympäristöpolitiikan edunvalvontaa hoidettiin myös liittoyhteistyöalueella Itä-Suomen maa- ja ympäristöpoliittisen valiokunnan kautta.

MTK-Keski-Suomi oli mukana Keski-Suomen kolmannen vaihemaakuntakaavan valmistelutyöryhmässä ja antoi kaavaluonnoksesta myös lausunnon. Tämän kaavan tarkoituksena on turvata maakunnan turvetuotannon tarpeet sekä turvata suojellisesti arvokkaat suoluonto-kohteet. Vaihekaavaan liittyy myös selvitys potentiaalisista tuulivoima-alueista Keski-Suomessa. Tuulivoimapuistojen mahdolliseen rakentamiseen liittyy myös maankäytösopimuksellisia kysymyksiä, jotka vaativat maanomistajien edunvalvontaa. Neljännen vaihekaavan valmistelussa tuottajaliitto kiinnitti huomiota lähinnä Konneveden ja Päijänteen alueen kehittämisaluevaraus- ja niihin liittyviin määräysluonnoksiin. Vuoden aikana seurattiin edelleen Fingrid Oy:n 400 kV sähkölinjahankkeen suunnittelua ja tiedotettiin tuottajayhdistysten kautta maanomistajia niillä alueilla, joita suunnittelu koskee.

Tuottajaliitolla oli maakuntaliiton vaihemaakuntakaavan työryhmän lisäksi edustus maakunnan vesienhoidon yhteistyöryhmässä, maakunnan kulttuuriympäristötyöryhmässä, Pengerjoen kuormitusta selvittävä-

sä työryhmässä sekä Saarijärven vesireitin neuvottelukunnassa. Saarijärven reitin vesistöasiat ovat olleet esillä myös Jyväskylän ammattikorkeakoulun luonnonvarainstituutin MAISA-hankkeessa, jonka ohjausryhmässä on tuottajaliiton edustus. Tuottajaliiton hallinnoima Täky+-hanke järjesti ympäristöjohtamisen kehittämisohjelman teemapäiviä yhteensä 15 ja pienryhmäkokouksia 5 kappaletta vuonna 2012. Yrityskohtaista ympäristövalmennusta hanketyönä annettiin vuoden aikana yhteensä 22 maatilalla.

Sosiaaliturva ja työhyvinvointi

Vuoden 2012 aikana maatalouslomituksen edunvalvonnassa korostuivat sijaisapuperusteiden tiukentuneisiin tulkintoihin liittyvät asiat. Yhtenä ongelmana olivat eri yksiköiden vaihtelevat tulkinnat sijaisapuperusteista esimerkiksi aikuiskoulutusten osalta. Keski-Suomen alueella toimivat paikallisyksiköt tiivistivät näiltä osin yhteistyötään ja yhtenäistivät sijaisapupäätöksien linjauksia.

Myös lomituksen paikallisyksiköiden yhteistoimintaryhmien toimivuutta, palautejärjestelmää ja tiedottamista seurattiin tarkasti. Karstulan paikallisyksikön alueella tuottajaliitto teki yhdessä alueen tuottajayhdistysten kanssa palautekyselyn lomituspäalvelujen toimivuudesta. Kyselyn tuloksia ja jatkotoimenpiteistä sovitettiin 2.4.2012 Karstulassa järjestetyssä lomituksen ajankohtaispäivässä. Hankasalmen paikallisyksikön alueen lomituspäalvelun käytännön toteuttajien ja päalveluiden käyttäjien terveiset saatettiin MTK:n korkeimman johdon tietoon puheenjohtaja Juha Marttilan vieraillessa Hankasalmella lokakuussa. Tuottajaliitto tiivisti yhteyksiään myös Keski-Suomen alueella toimivan Sysmän paikallisyksikön kanssa.

Lomitus on yksi tärkeimmistä työhyvinvointipäalveluista kotieläintalouden harjoittajille. Tuottajaliitto oli vuonna 2012 mukana myös muiden hyvinvointipäalveluiden edunvalvonnassa ja kehittämisessä. Vuoden

aikana pyrittiin edelleen aktivoimaan viljelijöiden osallistumista maatilayrittäjien työterveyshuoltoon. Toisaalta kaikissa kunnissa tai kuntayhtymissä työterveyshuoltopäalvelut eivät toimi riittävän hyvin, mikä vaatii edunvalvontatyötä myös jatkossa.

Vuoden aikana pidettiin vahvasti esillä myös varhaisen välittämisen teemaa. Tuottajaliitto on ollut mukana MTK-Laukaan ja MTK-Lievestuoreen yhdistysten käynnistämän hyvinvointityöryhmän työssä. Muita kumppaneita tässä turvaverkon tiivistämisessä ja oman varhaisen välittämisen mallin konkretisoimisesta ideoivassa ryhmässä ovat olleet Laukaan ev.lut. seurakunta, maaseudun tukihenkilöverkko sekä kunnan maataloustoimi ja sosiaalitoimi. Ryhmän tavoitteena on löytää varhaisen välittämisen ja mahdollisten kriisitilanteiden hoitamisen malleja, joita voitaisiin levittää myös laajemmalle alueelle viljelijäyhteisön käyttöön.

Laukaassa järjestettiin lokakuussa maakunnallinen varhaisen välittämisen –koulutus yhteistyössä MELAn kanssa. Henkisen hyvinvoinnin ja jaksamisen teemat olivat esillä myös 12.3. Suolahden Valtralla järjestetyssä maaseutuseminaarissa, jonka järjestelyissä tuottajaliiton kumppaneina olivat Valtra, Lapuan hiippakunta ja Suomen ev.lut. -kirkon maaseututoimikunta.

Itä-Suomen yhteinen sosiaalivaliokunta järjesti kertomusvuoden aikana kaksi kokousta. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Paula Pusa Keuruulta. 17.1.2012 kokouksessa tehtiin kannanotto liittyen työterveyshuoltopäalveluihin ja maatalouslomitukseen ja 7.8.2012 kokouksessa kannanotto luopumistukijärjestelmään kaavailuista heikennyksistä.

Kuluttajatyö ja suomalaisen ruoan kampanjat

Vuosi 2012 oli MTK:ssa vilkkaan kuluttajatyön ja ruoan alkuperän esiin nostamisen vuosi. MTK-Keski-Suomi oli maakunnallisena toteuttajana mukana MTK:n kahdessa valtakunnallisessa ruokakampanjassa.

20.4.2012 Maataloustuottajat ja

elintarviketyöntekijät kampanjoivat kauppojen edustoilla kotimaisen ruoan ja selkeämpien alkuperämerkintöjen puolesta. Keski-Suomen alueen tuottajayhdistykset olivat aktiivisesti toteuttamassa tätä kampanjaa, tapahtumia oli 10 paikkakunnalla yhteensä 14 kauppaliikkeen edustalla ja tapahtumaan liittyneeseen gallupkyselyyn vastasi muutaman tunnin aikaan lähes 1000 henkilöä.

14.11.2012 valtakunnallisen kampanjan tarkoituksena oli kertoa kuluttajille kotimaisen ruuantuotannon vaikeasta kannattavuustilanteesta ja lääkkeitään tilanteen korjaamiseksi. Viljelijät protestoivat tempuksellaan maatalouden heikkoa kannattavuustilannetta ja sitä, että heidän saamansa osuus kotimaisen ruuan hinnasta on elintarvikeketjun pienin. Kampanja sai valtavan mediahuomion ja tuhansittain ihmisiä jonotti tuottajahintaan tai ilmaiseksi jaettavaa ruokaa. Jyväskylä oli yksi kymmenestä kampanjapaikkakunnasta. Ruokajono Kauppakadulla oli pitkä jo tuntia ennen tapahtuman

alkamista ja viimeistäkin viljelijöiden jakamaa perunapussia jonotettiin loppuun asti.

Lisäksi MTK-Keski-Suomi oli mukana järjestämässä maakunnallisia kuluttajatyötapauksia:

12.3., Valtra, Äänekoski. Pellolta maailmalle seminaari. Toteutettiin yhteistyössä Valtran, Lapuan hiipakunnan ja Suomen ev.lut. kirkon maaseututoimikunnan kanssa

6.6.2012 Lehmien laitumellelasku, Toivakka. Toteutettiin yhteistyössä Valion, Jyväskylän ammattikorkeakoulun (JAMK) ja Proagria Keski-Suomen kanssa

3.-9.9.2012 Lasten ruokakulttuuriviikko. Teemaviikon tapahtumasarja seminaareissa ja lasten maatilavierailuilla toteutettiin yhteistyössä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin, JAMK:n ja Proagria Keski-Suomen kanssa

Itä-Suomen yhteinen kuluttajatyöryhmä kokoontui kertomusvuoden aikana kerran 10.10.2012.

Järjestötyön ja toimialavastaavien koulutus

Järjestötyön peruskoulutukset sekä yhdistysten toimialavastaavien koulutukset on koordinoitu Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueen tuottajaliittojen (MTK-Etelä-Savo, MTK-Keski-Suomi, MTK-Pohjois-Karjala, MTK-Pohjois-Savo) kesken. Kukin yhteistyöalueen liitto vastaa vuosittain vuorollaan tiettyjen peruskoulutuspakettiin kuuluvien kurssien järjestämisestä. Koulutukset on tilattu MTK:n järjestökoulutusryhmältä, myös liittojen toimihenkilöitä on käyty tilaisuuksissa kouluttajina.

Toimialavastaavien koulutuksia koordinoidaan yhteistyöalueen aluevaliokunnissa yhteistyössä keskusliiton asiantuntijoiden kanssa

Vuonna 2012 edellä mainittua yhteistyöalueen koulutustoimintaa järjestettiin seuraavasti:

- MTK Start 1 -peruskurssi 22.-23.3.2012, Laukaa
- Kuluttajatyön ja markkinavaikuttamisen seminaari 10.4.2012, Lepäpirtti
- MTK Start 2 -viestintäkurssi 21.-22.11.2012, Kuopio
- Ympäristöasiamieskoulutus 21.11.2012, Varkaus

Lisäksi tuottajaliitto järjesti 23.10.2012 yhteistyössä MELAn kanssa tuottajayhdistysten sosiaali- ja lomituvastaaville sekä keskeisille sosiaalipoliittisille sidosryhmille suunnattu Varhaisen välittämisen -koulutuksen Laukaassa. Tuottajaliittojen sosiaalivastaaville MTK:n sosiaalivaliokunta järjesti Jyväskylässä 6.-7.8. työhyvinvointipäivät, jossa käsiteltiin mm. maatiloja mahdollisesti kohtavien kriisitilanteiden hoitamista.

Keski- ja Itä-Suomen tuottajaliittojen järjestökoulutuksia koordinoiva ja yhteistyön kehittämissyöryhmä työryhmä kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa 28.3.2012 ja 8.5.2012.

VALIOKUNTIEN TOIMINTA

PVM	Kokous
13.1.2012	Itä-Suomen MTK liittojen järjestöryhmä
17.1.2012	Itä-Suomen MTK liittojen sosiaalivaliokunta
27.1.2012	MTK liittojen puheenjohtajakokous
6.2.2012	Itä-Suomen MTK liittojen maaseutunuorten valiokunta
8.2.2012	Keski-Suomen maaseutunuorten valiokunta
13.2.2012	Itä-Suomen MTK liittojen lihavalioikunta
8.3.2012	MTK ja MO liittojen pj ja tj. kokous
14.3.2012	Itä-Suomen MTK liittojen maaseutuyrittäjävaliokunta
28.3.2012	Itä-Suomen MTK liittojen järjestötyöryhmä
5.4.2012	Itä-Suomen MTK liittojen maitovaliokunta
27.4.2012	Itä-Suomen MTK liittojen puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien kokous
4.5.2012	Itä-Suomen MTK liittojen lihavalioikunta
8.5.2012	Itä-Suomen MTK liittojen järjestötyöryhmä
15.6.2012	Itä-Suomen MTK liittojen verovaliokunta
7.8.2012	Itä-Suomen sosiaalivaliokunta
20.9.2012	Itä-Suomen MTK liittojen maaseutunuorten valiokuntien yhteiskokous
30.8.2012	Itä-Suomen maitovaliokunta
5.10.2012	Itä-Suomen luomuvaiokunta
5.10.2012	Keski-Suomen maaseutunuorten valiokunta
9.10.2012	Itä-Suomen MTK liittojen toiminnanjohtajakokous
10.10.2012	Itä-Suomen MTK liittojen yhteinen kuluttajatyöryhmä
21.11.2012	Itä-Suomen liittojen viljavalioikunta
29.11.2012	Itä-Suomen liittojen verovaliokunta
3.12.2012	Liittojen viljavalioikunnan ja MTK:n viljavalioikunnan yhteiskokous
5.12.2012	Itä-Suomen MTK liittojen lihavalioikunta

Itä-Suomen MTK-liittojen yhteisvaliokuntien toimintaa 2012

Maito – Itä-Suomen maitovaliokunta

Maidontuotannon erityiskysymyksiä käsiteltiin vuonna 2012 Itä-Suomen MTK -liittojen yhteisessä maitovaliokunnassa.

Cap -uudistuksen osalta todettiin huhtikuussa, että tuotantoon sidottujen tukien avulla voitaisiin estää Etelä- ja Pohjois-Suomen tukierojen kasvamista. Tuotantoon sidotulla tuella pystyttäisiin nostamaan 141 –alueen eläinlajikohtaisia maitopalkkiota. Valtion kannalta tällä ratkaisulla ei olisi taloudellisia vaikutuksia, koska samaan aikaan maidontuotannolle kohdennetut top up –tuet leikkaantuvat.

Suomessa maitoala on linjannut, että tuottajaorganisaatioita ei perustettaisi nykyisten maitoalan osuuskuntien rinnalle. Sopimusten tekeminen tuottajien ja meijereiden välillä on työläs järjestelmä. Lisäksi pitää luoda hyvin selkeät pelisäännöt, millä tavoin vapautuvista sopimuksista tulevia maitomääriä jaetaan tuotantoon jatkavien tilojen kesken.

Lisäksi on esitetty tulkintoja, että hinnoista ja määristä ei voitaisi sopia lainkaan, ainakaan nykyisen Suomen lainsäädännön mukaan. Suomessa tulee eteen tilanne, jossa EU- ja Suomen lainsäädäntö joudutaan jollain tapaa sovittamaan yhteen. Sopimusten kautta ei ole mahdollista sopia osuuskuntien välillä maitomääristä ja hinnoista, mutta tuottajan ja osuuskunnan välillä sopimus voidaan tehdä. Näille tulkinnoille pitää saada vastaus ennen kuin maitopaketti voidaan ottaa Suomessa käyttöön. Kokonaisuuden määrähallintaa ei pystytä hoitamaan, mikäli kaikki alan toimijat eivät ole siinä mukana.

Valiokunta kävi keskustelua myös eläinten hyvinvointituestä. Valiokunta totesi, että tilakohtaisesti joudutaan edelleen miettimään, millä tavoin ja, millä kustannuksilla tukiehtoihin voidaan sitoutua. Myös valvonnan osalta olisi saatava linjan muutosta siihen

suuntaan, että kiinnitetään huomiota eläinten todelliseen hyvinvointiin eikä senttimääräisiin ja muihin vastaaviin rajoituksiin ja niiden valvontoihin. Tukeen sitoutuminen tulee harkita hyvin tarkkaan jokaisella tilalla sen omista olosuhteista lähtien. Keskusteltiin myös kotieläintilojen ympäristöluvista ja niissä ilmenneistä tiukkenevista ehdoista.

Itä-Suomen maitovaliokunta käsiteli elokuun kokouksessaan maidontuottajien toimintaympäristöön vaikuttavia tekijöitä. Itä-Suomen maitovaliokunta piti välttämättömänä, että maidontuotannolle maksettava tuki maksetaan jatkossakin litrakohtaisena. Tällä tavoin tuki on sekä motivoivaa että tasapuolista eikä vaaranna sen tulevaisuutta. Maitokenttä on hyvin selvästi luonut yhtenäisen näkemyksen tuen jatkon osalta ja sitä ei tule kyseenalaistaa yksittäisten toimijoiden taholta, jotka käyvät keskusteluja ohi maitokentän.

Maatalouslomituksen osalta tuotiin esille, että tulkinnot ja toimintatavat poikkeavat eri puolilla Suomea. Tuottajien jaksamisen kannalta toimiva ja asianmukainen lomitus on erittäin tärkeä osatekijä. Lomituspalvelusuunnitelmia tehtäessä on monella tilalla vähennetty työaikoja, mutta lomittajan pitäisi kuitenkin pystyä tekemään työnsä lyhyemmässä työajassa. Tämän seurauksena on useita lomittajia siirtynyt muihin töihin. Lomittajat eivät enää jaksu työssään, mutta eivät enää myöskään viljelijät ja sen seurauksena riski eläinten hyvinvoinnin heikkenemiseen kasvaa. Valiokunta teki lomituksesta kannanoton, joka toimitettiin Melaan Päivi Wallinille, Päivi Huotarille, Antti Huhnamäelle, *MTK:n sosiaalivaliokunnalle ja Itä-Suomen MTK-liitoille*.

Vilja – Itä-Suomen MTK-liittojen viljavalio-kunta

Itä-Suomen viljavalio-kunta käsiteli kokouksissaan mm. viljamarkkinoiden

ajankohtaista tilannetta, joka säilyi hyvänä läpi vuoden. Yksi aihe oli ajankohtainen sekä keväällä että syksyllä. Hyvälaatuisesta siemenviljasta oli Itä-Suomessa pulaa kevään 2012 kylvöillä. Itä-Suomen viljavalio-kunta teki tilanteen johdosta aloitteen huoltovarmuuskeskuksen siemenviljan varmuusvarastojen avaamisesta. Tarkoitus oli saada Itä-Suomeen sopivia aikaisia viljalajikkeita varmuusvarastosta kolmen miljoonan kilon verran. Siemenalan toimijat eivät olleet siemenviljapulaista ja aikaisten siemenlajikkeiden tarpeesta yksimielisiä, joten huoltovarmuuskeskus ei avannut varastojaan. Syksyllä puintien jälkeen oli valiokunnalla huoli viljan siemenen riittäväyydestä kevään 2013 kylvöille, sillä sekä viljelijöiden oman siemenen itävyys että siemenviljelijöiden siemenviljan raakaerien itävyys oli poikkeuksellisen heikkoa.

Kasvukauden sääolot olivat vaikeat jo kylvöistä alkaen. Kylvöille päästiin toukokuussa puolitoista – kaksi viikkoa tavanomaista myöhemmin. Märkyys vaivasi peltoja lähes koko kasvukauden. Puintiolot olivat aivan puintikauden alkua lukuun ottamatta erittäin vaikeat. Viljojen kokonaissato jäi odotuksista ollen edellisvuoden tasolla, vaikka vilja-ala hieman kasvoi edellisvuodesta.

Suomessa viljojen hinnat olivat selvästi Keski-Euroopan hintoja heikkommat. Loppuvuodesta pelkona oli, että viljaa viedään Suomesta liikaa ja kotimaahan jäävä vilja ei riitä omaan kulutukseen. Tiukimmilla, ruista lukuun ottamatta, on rehuohran riittävyys. Rypsin satotaso jäi kasvukaudesta johtuen heikoksi, mutta laatu oli poikkeuksellisen hyvä. Viljelyhalukkuuden osalta jatkossa ongelmaksi muodostunevat edelliset kasvukaudet, jotka eivät ole olleet suotuisia rypsin viljelyyn.

Valiokunta keskusteli vilja-alan edunvalvonnan nykytilasta ja edunvalvonnan kehittämistarpeista, viljan laatuhinnoittelusta ja tarpeesta

saada uusia viljelykasveja viljelyyn. EU:n alituotanto kasvivalvauksessa herätti myös huolta. Valiokunnassa nähtiin tarvetta laatia Suomeen oma valvauksikasvistrategia. Tulevaisuuden kannalta kauralla todettiin olevan parhaat vientimahdollisuudet. Tuotantopanosten hankintaan kaivattiin uusia rahoitusmahdollisuuksia. Hukkakauralain tiukkuus koettiin nykytilanteessa jopa järjen vastaiseksi, sillä nykyäänösten mukaan sen kasvukauden aikana, jolloin hukkakaurasta vapauttavaa tarkastus tehdään, ei saa käyttää kemiallista hukkakauratorjuntaa. Kasvinsuojeluaineiden vesistörajotusten uudistamisesta oli tiin huolissaan. Ruiskutussuuttimien vaatimuksissa ollaan menossa Ruotsin malliin, mikä tietäne melkoista suuttimien uusimisprojektia suomalaisiin kasvinsuojeluruiskuihin.

Syksyllä Itä-Suomen viljavalio-kunta teki MTK:n valtuuskunnalle esityksen MTK:n vilja-valiokunnan paikan saamisesta Itä-Suomen alueelle. Aiemmin viljavalio-kunnan paikat ovat jakautuneet Etelä- ja Länsi-Suomeen. Tarkoituksena oli vaihtaa Itä-Suomen valinta-alueen sokerijuuri-kasvaliokunnan paikka viljavalio-kunnan paikkaan. MTK:n valtuuskunta hyväksyi esityksen kokouksessaan marraskuussa. Alueen MTK-liitot esittivät valiokuntaan Itä-Suomen viljavalio-kunnan puheenjohtaja Yrjö Ehrnroothia, joka myös valittiin tehtävään.

Luomu – Itä-Suomen luomuvalliokunta

Itä-Suomen MTK - liittojen luomuvalliokunta kokoontui kaksi kertaa. Ensimmäinen kokous pidettiin 16.3. Keskon Itä-Suomen alueen toimitoissa Kuopiossa. Kokouksen alussa Keskon Itä-Suomen alueen johtaja Kari Niskanen esitteli Keskon toimintaa Itä-Suomen alueella. Keskusteltiin laajasti suomalaisesta ruuasta ja mikä on lähiruoka? Pitääkö lähiruoka kategorioida eli luokitella eri luokkiin etäisyyksien mukaan? Tämä näkemys sai lievästi hyväksynnän. Tärkeintä on kotimaisiin raaka-aineisiin pohjautuva elintarviketuotanto. Voiko esimerkiksi "Luomulähiuote" – ter-

min käyttöönotto tarjota kuluttajalle tiedon lähiruusta? Kaupalla on kaksi tärkeää asiaa: 1. Laadun on oltava hyvää ja tasalaatuisia, että voidaan laittaa näytille. 2. Toimitusvarmuus, että on tavaraa mitä myydä. Maatalouspoliittisen, -markkina- ja luomukatsauksen piti Jukka Markkanen MTK:sta. Valiokunta antoi tiedotteen EU:n komission maatalouspolitiikan uudistamisesityksestä ja rahoituksesta, viljelijärenden perustamisesta luomutuotteiden lisäämiseksi markkinoille sekä luomusopimusten jatkamisesta siten, että kaikki halukkaat voivat jatkaa sopimuksia. Valiokunta keskusteli luomunaudanliheaturastamon perustamisesta Itä-Suomeen.

Toinen kokous pidettiin 5.10. Pitopalvelu **ViiniMarjassa Liperin** Viinijärvellä. Maatalouspoliittisen katsauksen piti Jukka Markkanen MTK:sta. Valiokunta antoi tiedotteen kotimaisen luomun lisäävästä hyvinvointivaikutuksesta. Samalla valiokunta oli huolissaan jatkuvasta tuontiluomusta, joka syrjäyttää kotimaista luomutuotantoa ja on haitallista alue- ja kansantaloudelle. Valiokunta korosti, että vain kannattavalla luomutuotannolla voidaan vastata kuluttajakysyntään ja toteuttaa niin ProLuomun kuin hallitusohjelman tavoitteita, joka on ottanut lähi- ja luomuruuan Suomen maatalouspolitiikan strategisiksi tavoitteiksi. Valiokunta teki aloitteen MTK:lle luomuvalkuaisehujen saannin turvaamisesta karjatiloiille. Valiokunta edellytti myös tilojen välisen viljakaupan kehittämistä ja tuotantovaikutuksiin hyväälaatuisten rehuviljan tuottamista. Kokouksen päätteeksi kuultiin Kari Huikurin esitys Liperin Myllystä, johon valiokunta tutustui Huikurin opastuksella. Liperin Mylly on siirtynyt luomurehuntuottajaksi yhteistyössä RaisioAgron kanssa.

Maaseutuyrittäjyys – Itä-Suomen MTK-liittojen maaseutuyrittäjävaliokunta

Muu yritystoiminta alkutuotannon ohessa tai tilalla on kasvava trendi maataloilla. Se on luonteva tapa vah-

vistaa yrittämisen taloudellista ja toiminnallista kokonaisuutta. Yrittäjyys ja yrittäjyyden edunvalvonta yhdistää kaikkia järjestön jäseniä toimialasta tai tuotantosuunnasta riippumatta. Maakunnan tuottajaliitoissa maaseutuyrittäjyyden edunvalvonta hoidetaan olemassa olevilla toimihenkilöresursseilla ja liitto-yhteistyöllä. Käytännössä edunvalvontaa tehdään vaikuttamalla yritysten toimintamahdollisuuksiin, maankäyttöön ja kaa-voitukseen, maaseudun palvelujen ylläpitämiseen jne.

Ohjelmakauden yritys- ja hanketukien osuus maaseutuyrittäjyyden edistämässä on merkittävä. Valiokunta on käsitellyt kuinka ohjelmahoitusresursseja voitaisiin saada yrittäjien käyttöön. Valiokunta tutustui Pohjois-Karjalan MASVA -hankkeeseen, jossa tavoite oli maaseutuyrittäjyyden ja olemassa olevien yritysten investointien aktivointi sekä toiminnan kehittäminen. Valiokunta piti Maaseutuyrittäjyyden edistämistä ja maaseutuyritysten erityispiirteitä huomioivalla toimintamallilla tarpeellisenä ja tärkeänä koko Itä-Suomen alueella.

Maaseutuyrittäjyystoiminta järjestössä on keskusteluttanut valiokuntaa. Maaseudun yrittäjyys on laaja kirjo tuotantosuuntia ja toimialoja, yhdistävä tekijä on yrittäjyys. Itä-Suomen alueen edustajat MTK maaseutuyrittäjävaliokunnassa sekä valiokunnan sihteeri ovat olleet valmistelemassa uutta yrittäjyysstrategiaa. Sen tavoitteena on olla jäsenkuntaa yhdistävä ja tuoda yrittäjyyden edunvalvontaa lähemmäksi jäseniä. Strategian tavoite on myös vahvistaa alueellista edunvalvontaa. Strategian valmistelu jatkuu ja se tulee järjestön päätöksenteon käsittelyyn vuoden 2013 aikana.

Itä-Suomen maaseutuyrittäjävaliokunnan kokoukset kiertävät neljän liiton alueella. Kokoukset olivat 14.3.2012 Joensuussa Pohjois-Karjalassa. Toinen toimintavuoden kokous oli tavoite pitää Pohjois-Savossa, se kuitenkin siirtyi vuoden 2013 puolella pidettäväksi.

Miksi se, joka tekee eniten, saa vähiten -tapahtuma marraskuussa 2012

Kuvat: Minna Kepponen
ja Pertti Ruuska

Täky hanke päättyi vuoteen 2012 – tavoitteet saavutettiin

MTK Keski-Suomen hallinnoimassa Täky-hankkeessa on tarjottu ammatillista tukea maatalojen yritystoimintaan. Koulutushanke on vienyt eteenpäin maatalayritysten sukupolvenvaihdoksia, lisännyt viljelijöiden osaamista maatalouden ympäristöasioissa sekä aktivoinut paikallisista tarpeista lähtevää yhteistoimintaa. Näitä toimintalinjoja on viety eteenpäin hankehenkilöstön työnä sekä ostamalla tarpeeseen vastaavat asiantuntijapalvelut. Hanke aloitti toimintansa 1.9.2008.

Koulutuksen järjestämisen lähtökohtia ovat olleet asiasisältö, monipuolisuus ja tarvelähtöisyys. Hankkeen toteutusta on pidetty mahdollisimman avoimena ja osallistujan valinnat sallivana. Osallistujat ovat voineet vapaasti valita tilan toiminnan tai oman kehittymisen kannalta sopivimmat koulutukset. Hankkeen koulutustoimintaa ovat olleet teemapäivät, pienryhmätoiminta ja tutustumiskäynnit ja opintomatkat koti- ja ulkomailla. Näiden lisäksi osallistujien on ollut mahdollisuus yritysvalmennukseen sukupolvenvaihdosten ja ympäristöasioiden tiimoilta.

Järjestetylle koulutukselle on ollut kysyntää, osallistujia hankkeessa on ollut yhteensä 1331 henkilöä. Toteutunut osallistujien määrä on yli kaksi ja puoli kertainen suunnittelu- vaiheessa ennakoituun osallistujaktiivisuuteen. Hankkeessa on järjestetty yhteensä 431 tilaisuutta noin 4,5 toimintavuoden aikana. Ahkerimmin mukana ollut oppija on opiskellut 115 tuntia hankkeen teemojen mukaisissa koulutuksissa. Keskiarvoinen osallistujien opintotuntimäärä on ollut 13,5 h/hlö.

Täky-hankkeen osallistujatilastot toimintavuosina 2008–2012

Hankkeen toiminnan pääpaino on ollut sukupolvenvaihdosten edistämistyössä, 63 % tilaisuuksista liittyi siihen. Ympäristöjohtamisen ohjelman osuus oli 27 % ja paikallisen toiminnan aktivoinnin osuus järjestetyistä tilaisuuksista oli 10 %. Ympäristöosuuden toteutus tehtiin han-

keyhteistyönä Keski-Suomen ELY-keskuksen Y-vastuualueen kanssa vuoden 2010 maaliskuusta.

Osallistujapalautteen perusteella on ollut tärkeää, että sukupolvenvaihdoksen teemapäivän jälkeen on voinut jatkaa tilakohtaisten ratkaisujen suunnittelua asiantuntijan kanssa. Se on vastausten mukaan nopeuttanut maatalojen sukupolvenvaihdoksen toteuttamista. Osallistujapalautteessa olivat vastaajat yksiselitteisesti Täky-hankkeen tapaisen sukupolvenvaihdosten edistämistyön jatkamisen kannalla. Maatalojen ympäristöasioiden eteenpäinviemiseksi tehty työ sai osallistujapalautteessa myönteisen arvioinnin.

Täky-hankkeen toteutus ja vaikutavuus on koettu tarpeelliseksi, sen toiminta on vastannut siihen tarpeeseen, johon se suunniteltiin. Toimintamuodot ja tarjonta ovat tukeneet osallistujien kehittymistä kokonaisvaltaisesti ja osallistujat ovat hyödyntäneet hyvin tilakohtaista valmennusta. Tosin koulutushankkeen toteuttaminen ei kaikilta osiltaan ollut paras tapa palvella kohderyhmän kehittämistavoitteita. Osallistuvilla yrittäjillä olisi ollut enemmänkin tarvetta yritysvalmennukseen oman toiminnan kehittämiseksi, kuin se hankesäädösten mukaan oli mahdollista. Tilakohtaisia sukupolvenvaihdos- ja ympäristövalmennuksia on tehty yhteensä 256 kpl, joka on 59 % koulutuksista.

Yhteensä 15 opintomatkaista kolme suuntautui ulkomaille. Yrittäjät ovat kokeneet opintomatkat tärkeäksi osaksi osaamisensa kehittymistä. Näkemällä, kokemalla ja yhdessä keskustellen uusi tieto kytkeytyy luontevasti aiempaan osaamiseen. Kokemuksellinen oppiminen sopii yrittäjille.

EU-osarahoitteen koulutushankkeen kokonaisbudjetti oli 820 000 euroa. Liiton hanketoiminnan oppilastyötunnin hinnaksi muodostuu 45 €, kun oppitunnit jaetaan hankkeen kokonaiskustannuksilla. Osallistujien oma omarahoitusosuus oli kustannuksista 10 %.

Toimialueena on ollut Keski-Suomen maakunta ja kohderyhmänä alueen maatalayrittäjät sekä heidän sidosryhmänsä.

Täky	Osallistujat hlö		Koulutuksia		Osanottojen lukumäärä kpl	Oppitunnit yhteensä	Koulutuksen määrä 8h oppilastyöpäivinä
	miehet	naiset	ryhmä	yv			
2008	32	16	3	4	55	313	39
2009	331	145	37	20	607	4 103	513
2010	215	136	41	53	692	6 104	763
2011	182	98	57	88	768	4 600	575
2012	116	60	38	90	514	2 816	352
	876	455	176	255	2 636	17 935	2 242
	1331		431				

Täky	Toimintalinja			Toimintavuodet				
	EKO	SPV	PTA	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012
teemapäivä	43	58	18	2	28	21	40	28
pienryhmä	20	5	16	0	6	13	13	9
opintomatka	8	0	7	1	3	7	3	1
valmennus	46	210	0	4	20	53	89	90
	117	273	41	7	57	94	145	128
	431							431

Ylhäällä:
Hankeyhteistyökumppani ja
ympäristöasiantuntija Ilona Helle
Keski-Suomen ELY-keskuksesta

Oikealla:
Tunnelmia Täky-hankkeen Belgian-Ranskan
opintomatkalta

Kuvat: Anja Kettunen ja Pertti Ruuska

TARKKA! on maatalouden kehittämishanke

MTK Keski-Suomen TARKKA! -kehittämishanke on aloittanut toimintaansa Täky-hankkeen jalanjäljillä vuoden 2013 alusta. Hankkeen pyrkimyksenä on maatilayritysten kilpailukyyn parantaminen ja vastaaminen niiden kehittämistarpeisiin. TARKKA!-hankkeen viestintätoimin pidetään maatalouselinkeinon merkitystä esillä sekä edistetään maatilojen sukupolvenvaihdoksia ja yrittäjien ympäristöosaamista. Hankkeen tavoitteena on myös etsiä uusia ideoita tilojenväliseen yhteistoimintaan.

Ole Tarkka!

Hankkeessa järjestetään infotilaisuuksia ja yrittäjien tarpeista lähtevää ryhmätoimintaa ja -valmennusta. Jo kevään 2012 aikana on ollut

tarjolla TARKKA!-toimintaa maatalon sukupolvenvaihdos- ja ympäristöinfotilaisuuksina. Sähköinen tukihaku tutuksi infoissa on päästy tekemään hakemukset ja karttamuutokset omalle tilalle asiantuntijan opastuksella.

Sukupolvenvaihdos- ja ympäristöasioihin on mahdollista paneutua tilakohtaisemmin asiantuntijan kanssa. Ota yhteyttä hankkeen, jos sukupolvenvaihdos lähenee, haluaisit osallistua tilojen väliseen yhteistoimintaan, suunnittelet kosteikon perustamista tai olet kiinnostunut luonnon ja maiseman hoidosta. TARKKA! auttaa!

Hankkeella on toiminta-aikaa vuoden 2014 loppuun saakka. Seuraa ilmoittelua ja tule mukaan!

MTK Keski-Suomi

anja.kettunen@mtk.fi
puh. 040 840 5054 ja
hannu.vuoriniemi@mtk.fi
puh. 040 720 3641

Keski-Suomen ELY-keskus

ilona.helle@ely-keskus.fi
puh. 029 502 4737

www.mtk.fi/liitot/keskisuomi
tai
www.hinkalo.fi

Liiton talous

TULOSLASKELMA 1.1. - 31.12.	2012	2011
VARSINAINEN TOIMINTA		
Tuotot		
Varsinaisen toiminnan tuotot	53 417,50	53 559,74
Hankerahoitus	163 782,87	152 023,43
Tuotot yhteensä	217 200,37	205 583,17
Kulut		
Varsinaisen toiminnan kulut	-392 665,82	-352 328,50
Hanketoiminnan kulut	-163 782,87	-152 023,43
Kulut yhteensä	-556 448,69	-504 351,93
Varsinaisen toiminnan kulujäämä	-339 248,32	-298 768,76
VARAINHANKINTA		
Jäsenmaksutuotot	302 494,16	295 160,90
Varainhankinnan kulut	-140,71	
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot	42 064,98	22 040,16
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut	-6 294,19	-6 182,10
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	35 770,79	15 858,06
Tilikauden tulos	-1 124,08	12 250,20
TASE 31.12.	2012	2011
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet	6 147,49	7 493,30
Sijoitukset	616 162,00	590 794,59
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset	154 880,02	141 449,85
Rahat ja pankkisaamiset	26 170,38	6 718,79
Vastaavaa yhteensä	803 359,89	746 456,53
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Rahastopääoma	453 337,57	455 281,84
Ed. tilikausien ylijäämä	42 105,03	29 854,38
Tilikauden ylijäämä	-1 124,08	12 250,20
Oma pääoma yhteensä	494 318,52	497 386,42
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma	267 639,14	204 490,75
Lyhytaikainen vieras pääoma	41 402,23	44 578,91
Vieras pääoma yhteensä	309 041,37	249 069,66
Vastattavaa yhteensä	803 359,89	746 456,08

Keski-Suomen Maataloustuottajain Säätiö

Keski-Suomen Maataloustuottajain Säätiön hallitus kokoontui kertomusvuonna kerran. Säätiön hallitukseen kuuluivat puheenjohtaja maanviljelijä Irma Toikkanen Pihtiputaalta, varapuheenjohtaja maanviljelijä Reijo Pelto-Arvo Jämsästä, maanviljelijä Mikko Survo Petäjävedeltä ja maanviljelijä Jyrki Savolainen Laukaasta. Hallituksen varajäseniä olivat Simo Mäkelä Kannonkoskelta, Minna Häkkinen Muuramesta, Rauno Hyvönen Laukaasta ja Tiina Heinonen Luhangasta. Sihteerinä ja varainhoitaja toimi toiminnanjohtaja Juha Lappalainen.

Säätiö omistuksessa on 157 hehtaaria metsää Sumiaisissa ja Petäjävedellä. Metsät ovat hyvässä kasvukunnossa ja vuosikasvu on vuodelta 2006 olevan metsäsuunnitelman mukaan 865 m³. Muutaman vuoden huonojen korjuukelien ja talvileimikojen myynnin hankaluuden takia siirtyneet Aholan tilan harvennukset toteutettiin alkuvuodesta. Harvennuksen lykkääntyminen näkyi hakatun puumäärän kertymässä, joka oli yli kaksinkertainen arvioon verrattu-

na. Päätehakkuissa puun hintataso oli keväästä alkusyksyyn aina vuoden loppuun saakka hyvä, mutta säätiöllä ei ollut tarjolla tällaisia leimikoita. Loppuvuodesta aloitettiin toimet Tuohimäen tilan harvennus- ja taimikonhoitorästien purkamiseksi. Talvella hakattavien ensiharvennusten markkinatilanne on haastava, joten tuotto tilalta jää hoitotöiden tekemisen jälkeen pieneksi. Sumiaisissa jatkettiin yhteisomistuksessa olevien maa-alueiden yhteisomistuksen purkamista. Näiden yhteisomistuksien myynnillä ei ole säätiölle taloudellista merkitystä. Petäjävedellä puolestaan saatiin loppuun maantietoimitus Tuohimäki-Nyrölä välisellä paikallistieosuudella. Säätiöltä lunastettiin tiealueeksi maa-aluetta noin 0,1 ha.

Vuoden aikana myönnettiin stipendit yhdelle Pohjoisen Keski-Suomen ammattioppilaitoksessa viljelijän ammattitutkinnon suorittaneelle keski-suomalaisnuorelle, toiminnassaan ansioituneelle 4H-nuorelle ja tuettiin MTK Keski-Suomen maaseutunurten toimintaa.

Säätiön tilinpäätös tilikaudelta on 48 382,09 euroa. Poikkeuksellisen hyvä tilinpäätös harvennushakkuista, joista kertyi myytävää puuta säätiön metsien lähes kahden ja puolen vuoden kasvun verran. Toisaalta myös avustuksia ja stipendejä myönnettiin edellisvuotta vähemmän. Yleinen taloudellinen tilanne aiheuttaa edelleen haasteita tulevalle tilikaudelle. Korot olivat koko vuoden 2012 laskussa ja pysyivät matalalla tasolla koko vuoden 2013. Vuoden 2013 alkupuolen puukauppatilanne näyttää hintojen osalta hieman vuoden 2012 loppupuolen tilannetta huonommalta, mutta kysyntä puumarkkinoilla on kuitenkin normaalilla tasolla. Taseeseen sisältyy pieni riski M-Realin osakeomistuksen (3 980 kpl) arvosta ei realisoitunut, sillä yhtiön osakekurssi nousi lähes 70 prosenttia vuoden aikana. Yhtiö muutti nimensä vuoden aikana ja on nyt Metsä Board. Osakkeiden tasearvo säätiön tilinpäätöksessä oli vuoden lopussa hieman markkina-arvoa korkeampi.

Kuva: Minna Kepponen

Reijo Flink | toimitusjohtaja | Itikka osuuskunta/Lihakunta

Atrialaisten yhtiöiden vuosi 2012

Atrian viime vuoden toiminnan keskiössä oli perusliiketoiminnan kehittäminen uutuuskautta, kustannuksia karsimalla ja rakenteita järjestelmällä. Yhtiö pyrki eroon kannattamattomista tuotteista ja kehitti markkinoille suurempaa lisäarvoa tuottavia tuotteita joista kuluttajille parhaiten näkyivät Bravuuri- ja Kulinaari-tuotepöteerit. Niiden laatuaste on premium-luokkaa, hintaaste korkeampi ja kannattavuus hyvä. Yhtiö rakensi Kauhajoelle uutta nautateurastamoa joka otettiin käyttöön vuoden loppualla, ainoastaan leikkaamon saneeraus jäi vuodelle 2013, mutta on tätä kirjoittaessa jo lähes valmis. Samalla Kuopion nautateurastus ja leikkaus lopuivat vuoden vaihteessa. Teurastuksen keskittäminen tuo merkittävät säästöt nautaketjuun. Uuden teurastamon myötä Atria kykenee tuomaan nautan arvo-osien kuluttajapakkauksiin tuottajien nimet. Sama konsepti on ollut käytössä jo broilerissa ja siitä on erittäin hyvät kokemukset. Ruokaketjun läpinäkyvyys paranee ja se on osin vastaus kuluttajien kiinnostukseen ruuan alkuperästä. Atrian liikevaihto koheni hieman viime vuonna ollen 1.344 M€ (1.302) ja liikevoitto parani selvästi 36,5 M€ (8,0). Tunnusluvut liiketoiminta-alueittain olivat seuraavat: Atria Suomen liikevaihto oli 819,5 M€ (793,7), Skandinavian 378,8 M€ (374,9) Venäjän 126,0 M€ (123,0) ja Baltian 34,2 M€ (35,2). Atria Suomen liikevoitto oli 36,5 M€ (19,3), Skandinavian 8,2 M€ (13,8), Venäjän -8,6 M€ (-18,9) ja Baltian -1,5 M€ (-2,2). Merkittävä asia oli, että yhtiö pystyi vähentämään nettovelkaa 403 miljoonasta eurosta 364 miljoonaan euroon ja siten omavaraisuus nousi 42 prosenttiin. Parantuneiden tunnuslukujen ja liiketoiminnan tervehtymisen vuoksi Atrialla onkin paremmat mahdollisuudet nousta uudestaan liha-alan suunnannäyttäjäksi.

A-Tuottajat ja A-Rehu

Alkutuotantoon keskittyneet Atrian tytäryhtiöt pärjäsivät viime toimintavuonna hieman kaksijakoisesti kuten edellisenäkin vuonna. Erityisen hyvin meni rehuliiketoiminnassa. A-Rehu kykeni edelleen kasvattamaan markkinaosuuttaan ja sen liikevaihto kipusi jälleen uuteen ennätykseen ollen 72,6 (65,2) miljoonaa euroa. Oman valmistuksen kasvu oli 11,6 % verrattuna edellisvuoteen. A-Rehun markkinaosuus kasvoi niin idässä kuin lännessäkin. Koskenkorvan rehutehdas kävi keskeytymättömässä kolmivuorossa ja Varkaus keskeytyvässä kolmivuorossa. Tehtaiden kapasiteetti oli siten lähes täyskäytössä. Erityisen ilahduttavaa on ollut nautarehujen markkinaosuuden kova kasvu ja myöskin kivennäismyynti lisääntyi edellisvuodesta selvästi. A-Rehun suosimat komponenttiruokintaratkaisut lisäävät myös osuuttaan kaiken aikaa.

Lihankulutus on ollut kotimaassa nousussa jo useita vuosia. Lihan kulutus kasvoi sekä vuonna 2010 että vuonna 2011 kolme prosenttia ja viime vuonnakin vielä yhden prosentin vaikka kuluttajien mieltä painoi taloustaanuma. Kuluttajien kiinnostus vähähiilihydraattiseen ruokavalioon on noussut voimakkaasti ja siinä on lihalla hyvin keskeinen rooli. Lihan ja lihavalmisteen kulutus on ollut koko 2000-luvun kovassa kasvussa lukuun ottamatta vuotta 2009. Suomalaiset kuluttivat vuonna 2012 lihaa 403 (400) miljoonaa kiloa, lisäystä +1 %. Lihan tuotanto väheni 1 %, ollen 382 Mkg. Suomalaiset siis syöivät lihaa 21 miljoonaa kiloa enemmän kuin sitä tuotetaan. Sianlihan tuotanto oli 193 (202) Mkg (-4 %) ja kulutus 195 (196) Mkg (-1 %), nautanlihan tuotanto 80 (83) (-3 %) Mkg ja kulutus 100 (99) (+1 %) Mkg, siipikarjan tuotanto 107 (101) Mkg (+6 %) ja kulutus 102 (99) Mkg (+3 %) ja lampaanlihan tuotanto

0,9 (0,7) Mkg (+29 %) ja kulutus 3,6 (2,8) Mkg (+27 %). Atrian hankintaosuudet vuonna 2012 olivat seuraavat: sika 39,8 (41,7) %, nauta 41,2 (42,5) %, siipikarja 38,1 (36,3) % ja yhteensä kaikki lihalajit 39,5 (40,3) %. Atrian hankintaosuus pieneni 0,8 % edellisvuodesta. Atrian porsasvälityksen osuus kasvoi hieman ollen 48,2 (47,9) %, mikä tarkoitti 722 251 (716 781) välitettävää porsasta. Vasikoita välitettiin 59 581 (59 887) kpl ja välitysosuudet olivat seuraavat: ternivasikka 54,3 (55,7) %, pihvasikka 53,6 (52,3) % ja normaali välitysvasikka 31,3 (32,6) %. Vasikkavälitys laski aavistuksen, terneissä eniten.

A-Tuottajien maksamat tuottajahinnat nousivat vuoden aikana noin 13 %. Se on voimakkain kehitys mitä on ollut koko EU-aikana, silti se oli riittämätön. Maatilojen kannattavuus oli koetuksella kun monet tuotannon tekijät nousivat sitäkin enemmän. Rehujen edelleen jatkunut hinnanousu oli tiloille raskasta. Soijan hinta teki oikein nousupiikin syksyllä ja viljan hinta oli korkealla koko vuoden. Ainoa valopilkku kustannuskehityksessä oli korkojen pysyminen matalana ja ne laskivat koko ajan vuoden loppua kohden.

Osuuskunnat

Itikka osuuskunnan jäsenmäärä laski prosentuaalisesti enemmän kuin edellisenä vuonna. Jäseniä oli 31.12.2012 yhteensä 2.050 (2.297) kpl, vähennystä edellisvuodesta -247 (-11 %) jäsentä. Lihakunnan jäsenmäärä laski suhteessa selvästi vähemmän. Jäseniä oli 31.12.2012 yhteensä 3.691 (3.999) kpl, vähennystä edellisvuodesta -308 (-8 %) kpl. Jäsenmäärien laskussa heijastuu suurten ikäluokkien siirtyminen eläkkeelle ja sen oletamme jatkuvan vielä muutamana vuoden. Itikan omistusosuus Atriasta oli vuoden vaihteessa 29,92

% ja Lihakunnan omistusosuus 27,80 %. Osuuskuntien äänivalta on sen sijaan merkittävästi suurempi. Itikka osuuskunnan ääniosuus on 47,42 % ja Lihakunnan 39,55 %. Molemmat osuuskunnat vahvistivat omistustaan Atriasta vuosina 2010 ja 2011. Itikka osuuskunta käynnisti omistamansa Suurusrehu Oy:n lukuun mittavan rehutehdashankkeen. Tehtaan kustannusarvio on 14 miljoonaa euroa

ja sen on arvioitu käynnistyvän syyskuussa 2013. Uuden tehtaan kapasiteetti on noin 100 miljoonaa kiloa rehujä. Tehtaassa voidaan tehdä myös sianrehuja. Molemmat osuuskunnat sitoutuivat takaamaan tuottajien eläinluottoja jonka seurauksena A-Tuottajien tuottaja saa tällä hetkellä markkinoiden ylivoimaisesti edullisinta eläinluottoa ilman vakuutta. Lihakunnalla oli keväällä 2012 edus-

tajiston vaalit. Vaaleissa valittiin uusi edustajisto seuraavaksi neljäksi vuodeksi. Edustajistoon kuuluu 60 edustajaa kun aiemmassa edustajistossa oli 80 jäsentä. Lihakunta täyttää vuonna 2013 110 vuotta ja juhlii sitä tuottajille järjestettävien grilli-iltojen merkeissä. Kiitämme kaikki tuottajiamme ja yhteistyökumppaneitamme kuluneesta vuodesta ja toivomme menestystä vuodelle 2013.

Antti Tuveva | toimitusjohtaja | Osuuskunta Maitosuomi

Maidontuotanto ja maitomarkkinat 2012-2013

Euroopan maitomarkkinat olivat la-
massa aina vuoden loppupuolelle
saakka. Syksyn aikana alkoi hidas
elpyminen ja markkinahintojen nou-
su. Kevään 2013 aikana erityisesti
maitojauheen hinta on jatkanut nope-
aa nousuaan tuotannon maailmalla
supistuttua Uuden-Seelannin kuivuuden
takia. Myös tuottajahinnat Euroop-
passa ovat nousseet siten, että kes-
kimääräinen hinta sielläkin asettuu jo
35-36 sentin litrahinnan tuntumaan.
Valion osuuskuntien maksaman tili-
tyshinnan ero esimerkiksi Ruotsissa
maksettua maitohintaan nousi yli
10 senttiin litralta. Silti Ruotsissa val-
litsevat käytännössä samat tuotanto-
kustannukset kuin Suomessakin.

Euroopan hintalama ja ylituotanto
vaikuttivat myös Suomessa. EU:n
halpajuustojen paine on kasvanut
voimakkaasti ja vaikeuttaa kotimais-
ten juustojen markkinointia. Halvat
tuontijuustot ovat niitä kasvottomia
halpatuotteita, joiden raaka-aineen
alkuperästä tai valmistusprosessista
ei tiedetä juuri mitään. Ainoa veto-
naula on halpa hinta. Vientihinnois-
sa paine on näkynyt yhtä lailla, mut-
ta jonkin verran euron suhteellisen
heikkona ja tasaisena pysynyt kurssi
on helpottanut tilannetta.

Maidontuotanto Suomessa pysyi
kuluneen vuoden aikana kokonai-
suutena lähes tasapainossa. Tuo-
tannon lasku näyttää taittuvan ja
koko maitomäärä oli 2.188,4 miljo-
naa litraa, joka on vain miljoona litraa

edellisvuotta alempi. Tuotantonsa
lopettavien maitotilojen määrä pysyi
suurin piirtein ennallaan 650 tilan
lopettaessa tuotannon. Se on 6,3
prosenttia koko määrästä ja vastaa
suhteellisesti edellisen vuoden ta-
soa. Maidontuotantotiloja oli vuoden
lopussa 9318. Lehmämäärä on aset-
tunut hieman 280 000 yläpuolelle ja
vähennystä viime vuoden aikana sii-
nä oli n. 1100 lehmää. Kun keskituo-
toksen kehittyminen on jo useampia
vuosia ollut hyvin vähäistä ja jopa
negatiivista, niin maidontuotantoka-
pasiteettia on karjoissa sisällä enem-
män, kuin nykyinen tuotantotaso
antaa ulos. Tuotostasoa reilusti nos-
tava ruokinta siis voisi mahdollistaa
runsaankin keskituotoksen kasvun
lyhyessä ajassa.

Maidontuotannossa on kasvun
painopiste Euroopan alueella siirty-
nyt viime vuoden aikana lännestä
itään. Ennusteet toki osoittavat kas-
vun säilyvän pitkällä tähtäimellä Län-
si-Euroopassa, mutta toisaalta uusi-
en jäsenmaiden iso maidontuotan-
tokapasiteetti voi tuottaa yllätyksen
kiintiöiden poistuessa. Tuotantokus-
tannukset varsinkin työvoiman osalta
ovat myös halvemmat Itä-Euroopas-
sa, joten vahvaa kilpailua maidontuo-
tantaan on tulossa siltä suunnalta.
Maitotuotteiden kysynnän ennakoit-
aan lähivuosina pysyvän kuitenkin
vahvana ja se antaa uskoa siihen,
että lisääntyvälle tuotannolle löytyy ti-
laa kasvavilta markkinoilta. Kiintiöjär-

jestelmän lopettaminen 2015 on joka
tapauksessa koko Euroopan maidon-
tuotannolle tietty kulminaatiopiste. Se
voi aiheuttaa varsin vakavia markki-
nahäiriöitä, mikäli tuotannon kasvu
ylittää markkinoiden vedon.

Suomen maidontuotanto alittaa
tällä hetkellä maakiintiön runsaalla
300 miljoonalla litralla. Tuotannon
kasvulle olisi tilaa. C-alueen osalta
tuotannon kasvua rajoittaa pohjois-
sen tuen litrarajoite. Kohta päättyvän
kiintiövuoden maitomäärä on jää-
mässä hieman alle rajoitteen, mutta
kasvun varaa tuotannossa ei käytän-
nössä ole. Euroopan maidontuotan-
non kääntyessä nousuun olisi hyvin
tarpeellista, että myös C-alueen tila-
kohtainen rakennekehitys voisi edis-
tyä ja tuotannon tehokkuus kasvaa
muiden alueiden tapaan.

Alkaneen vuoden aikana saata-
neen vastaus 2015 jälkeisen ajan
pohjoisen tuen maksuperusteeseen.
Parhaana vaihtoehtona on tuottajien
puolelta nostettu esiin tuen säilymi-
nen tilakohtaiseen viitemäärään pe-
rustuvana. Sillä turvattaisiin oikeu-
denmukainen tuen jakautuminen
ja estettäisiin välinputoajaryhmien
syntyminen. Myös tuen ja C-alueen
maitomäärän hallinnointi tapahtuisi
jo koetellun järjestelmän mukaan,
mikä helpottaisi kaikkien osapuolien
sopeutumista uuteen tilanteeseen.
Kiintiöjärjestelmän päättyminen on
merkittävä asia koko EU:n kannalta.
Se vapauttaa maidontuotannon täy-

sin markkinaehtoiseksi ja mahdollisten markkinakriisien vaikutukset tuntuvat koko EU:n alueella. Keski-Euroopan kannattavuuskriisissä valmiiksi velkaantuneet tilat eivät kestä pitkiä markkinahäiriöitä, joten komissio joutunee rakomaan maidontuotannon ongelmia jatkossakin.

Maitosuomi ja Valio

Osuuskunta Maitosuomen hankkimaksi maitomääräksi 2012 vahvistui 298,1 miljoonaa litraa. Vastaanotetun maidon keskirasva oli 4,31 ja keskivalkuainen 3,47. Maidon laatu parantui edellisestä vuodesta E-luokan osuuden noustua 95,5 prosenttiin vastaanotosta. Suhteellisen viileä kesä auttoi osaltaan laadun hallinnassa, mutta neuvonnan ja tuottajien ennakoiva työ oli avainasemassa laatutappioiden välttämiseksi.

Liikevaihtoa vuoden aikana kerätyi 154,4 miljoonaa euroa ja maidon tuottajahinnaksi keskipitoiselle mai-

dolle muodostui 46,66 senttiä litralta. Maksettua hintaan sisältyy 4,0 sentin litrakohtainen jälkitilitys ja maksettu kokonaishinta on historian paras.

Valioryhmälle vuosi 2012 oli tulosellisesti hyvä. Tilityshinnan ero EU:n keskimääräiseen hintaan alkaa olla sitä tasoa, että sen ylläpitäminen halpojen tuontituotteiden paineessa on vaikeaa. Sen vuoksi parasta mitä maitomarkkinoilla voi alkaneen vuoden aikana tapahtua on Euroopan markkinahintojen tervehtyminen ja tuottajahinnan nousu. Se vähentää halpatuonnin painetta, mahdollistaa nykyisen hintatason pysyvyyttä kotimaassa ja antaa mahdollisuuden sen kehittymiseen.

Kotimarkkinoiden hintataso säilyi kohtuullisena ja erikoistuotteiden veto erittäin hyvänä. Markkinaosuudessa erityisesti perusmaitoissa Valiolla on ollut haastetta ja myös jonkin verran menetyksiä. Voin ja Oivariinin kysyntä on jatkanut kasvuaan ja myös hintataso pysynyt tyydyttä-

vänä. Myös maitojauheen hyvä kysyntä ja nouseva hintataso viennissä parantaa alkaneen vuoden näkymiä.

Hintakilpailu maitomarkkinoilla tulee joka tapauksessa kiristymään ja jatkuu sellaisena kotimaassa erityisesti kuluvan vuoden aikana. Varsinkin perusmaitojen osalta voi Valiolle tulla edelleen markkinaosuuden menetyksiä kilpailuviraston hintapäätöksestä päätöksestä johtuen. Lisäarvotuotteiden myynti kasvaa edellisvuodesta myös viennissä. Yleisen markkinatilanteen paraneminen Euroopassa ja maitotuotteiden hintojen lievä noususuunta korjaa hintatasoa sekä viennissä että kotimaassa.

Maidontuotannon näkymät varmana, tilan talouden pitkällä tähtäimellä turvaavana tuotantosuuntana ovat hyvät. Maatalousvaltaisten kuntien merkittävimpana yritysmuotona se turvaa myös kuntien talouden kehittymisen, kun sen toimintaedellytyksistä huolehditaan.

Laatumaitoa Valiotuotteisiin

LähiTapiola Keski-Suomi ui vastavirtaan

LähiTapiola Keski-Suomen paikallisuus ja kannattava liiketoiminta ovat alan parhaan palvelun kulmakiviä. Henkilöstö on motivoitunutta, mikä takaa loistavan palvelun.

Epävakaata taloudellista toimintaympäristöä ja kiristynyt kilpailu asettivat LähiTapiola Keski-Suomen muodostamiselle haasteita vuonna 2012. Pystyimme kuitenkin vastaamaan niihin hyvin. Uusi yhtiömme aloitti toimintansa 1.1.2013, jolloin meistä tuli Keski-Suomen suurin ja vakavaraisin vahinkovakuuttaja. Fuusion myötä ryhmämme palvelut kasvoivat ja pääsimme entistä lähemmäksi asiakkaitamme.

Tavoitteenamme on saada loistavalla asiakaspalvelulla kokonaisasiakkuuksia ja maksutulon kasvua. Yhteisen tekemisen ja oppimisen kautta sekä motivoituneen ja osavan henkilöstömme voimin olemme

kyenneet tarjoamaan keskisuomalaisille koko LähiTapiola-ryhmän palvelukirjon, joka kattavuudessaan ja paikallisuudessaan on herättänyt suurta mielenkiintoa. Tämä on näkynyt maksutulon kasvuna ja toiminnan tehostumisena.

On ainutkertainen mahdollisuus olla luomassa merkittävää alueellista vakuutus- ja finanssiyritystä Keski-Suomeen. Uimme trendejä ja valtavirtaa vastaan. Tämä on rohkeaa tavoitetta, jonka uskomme näyttäytyvän asiakkaillemme poikkeuksellisen ja ihmisläheisenä palveluna. Ripeä korvauspalvelu, aktiivinen myynti- ja asiakaspalvelu ja laaja palvelurepertuaarimme hakevat vertaistaan.

Markkinaosuutemme vahinkovakuuttamisen markkinajohtajana on Keski-Suomessa noin 32 prosenttia. Aktiivisella yhteispelillä kaksi keskinäistä ja arvomaailmaltaan saman-

tyyppistä organisaatiota löytävät parhaimmat ja fiksuimmat tavat toimia. Sen jälkeen kasvumme ja kehityksemme mahdollisuudet ovat omien korviemme välissä. Uskomme, että aidosti asiakkaan etua paikallisesti hakeva toimija on tulevaisuuden voittaja.

Jos onnistumme osittainkaan tavoitteissamme, uskomme, että LähiTapiola Keski-Suomella on erinomaiset mahdollisuudet lunastaa paikkansa asiakkaiden mielessä Suomen parhaana alueyhtiönä.

LähiTapiola Keski-Suomen laaja palveluverkosto sekä maakunnallisesti kompakti koko mahdollistavat hyvän yhteistyön hyvin erilaisten asiakkaiden ja kumppanien kanssa. Kyse on laajoista kokonaisasiakkuuksista, mikä on pitkällä aikavälillä kaikkien etu ja osa vastuullista liiketoimintaa ja yhteistyötä.

Kuva: Minna Kepponen

**METSÄNI, OLET
VOIMANLÄHTEENI
JA PARAS SIENI-
PAIKKANI.**

Olipa metsäsi sinulle elämän voima tai omaisuutta, olemme lähelläsi. Me hoidamme metsääsi vastuullisesti, sen arvoa kasvattaen ja kestävää hyvinvointia ajatellen. Me tuemme sinua kaikissa metsäsi vaiheissa. Myös tulevaisuudessa. Tutustu Metsäliitto Osuuskunnan ainutlaatuisiin jäsenetuihin metsagroup.fi tai soita meille puh. 010 7770. **METSÄ GROUP. METSÄOMAISUUTESI HOITAJA.**

Puukauppa kävi tasaisesti

Yksityismetsien puukauppa oli tasaista vuonna 2012 ja puuta ostettiin edellisvuoteen verrattuna 11 prosenttia enemmän. Pitkän aikavälin vertailussa puukauppavuosi jäi kuitenkin keskimääräistä vaisummaksi. Kaikkiaan Metsäteollisuus ry:n jäsenyritykset ostivat puuta yksityismetsistä 28,2 miljoonaa kuutiota. Joulun jälkeiset myrskyt käynnistivät puukaupan, joka jatkui koko alkuvuoden vilkkaana. Kesälomien jälkeen puukauppa lähti liikkeelle hitaammin kuin edellisinä vuosina, mutta jatkui tasaisena koko syksyn ajan. Huono turpeentuotantotilanne lisäsi energiapuun kysyntää koko maassa.

Metsä Group oli aktiivisesti mukana puumarkkinoilla ja osti kaikkia puutavaralajeja sekä pysty- että hankintakaupalla. Metsänhoitopalveluiden kehittämiseen panostettiin

voimakkaasti, ja palveluiden myynti jatkoi voimakasta kasvua. Myös metsäenergian hankinta kehittyi suotuisasti. Syksyllä puukauppa kohdistui korjuukelpoihin kesäleimikoihin, etusijalla kuusitukki, mäntytukki, koivukuitu sekä energiapuu. Puunkorjuuta haittasivat kesän ja syksyn poikkeuksellisen runsaat sateet. Puun toimitukset tuotantolaitoksille sujuivat kuitenkin suunnitellusti, ainoastaan tukkien osalta syntyi toimitusvajetta ennen kuin talvi lopulta tuli.

Metsäliitto Osuuskunnan jäsenille järjestettiin erilaisia tapahtumia. Keskeinen puuntuotanto ja metsänhoito -seminaarikiertue keräsi kaikkiaan yli 2000 kannattavan metsänhoidon menetelmistä kiinnostunutta metsänomistajaa. Jyväskylän seminaari järjestettiin elokuun alussa. Vuoden alussa omistajajäsenten palveluva-

likoimaan lisätty uusi sijoitustuote, Pääomabonus, herätti mielenkiintoa pitkäaikaisesta sijoittamisesta kiinnostuneiden jäsenten keskuudessa. Metsäverkko-palveluun kehitettiin uusi työkalu, jonka tietojen, karttojen ja laskureiden avulla metsänomistaja voi suunnitella oman metsäomaisuutensa hoitoa ja metsätaloutensa kannattavuutta.

Vuoden 2013 puukauppa käynnistyi vilkkaasti. Metsä Groupin tehtaila on tasainen tarve puulle. Kaikilla puutavaralajeilla mukaan lukien metsäenergia on kysyntää. Erityisesti olemme kiinnostuneita kesällä korjattavista harvennus- ja päätehakkuuleimikoista. Myös hankintapuu kesäkuljetuskelpoisilla varastopaikoilla on tervetullutta.

Kuva: Juha Lappalainen

Vasemmalla maanviljelijä, oikealla toimitusjohtaja.

Rohkeimmat kehittäjät ja riskinottajat eivät useinkaan paistattele julkisuudessa. Silti näillä nuorilla yrittäjillä on enemmän pelissä kuin monella vuorineuvoksella. Onneksi heillä on osaava, paikallinen kumppani, joka hallitsee sukupolvenvaihdoksien kiemurat: rahoittamisen, vakuutukset ja niiden päivittämisen, verotuksen, eläkkeet sekä tuet kuin isäntä tai emäntä oman ammattinsa. Ehkäpä juuri tästä syystä OP-Pohjola on kaksi kertaa suurempi maatalouden rahoittaja kuin muut pankit yhteensä. Lue lisää op.fi/maatalous

Yhdessä hyvä tulee.

Vahva kasvu mutta korkotaso haastaa kannattavuutta

Otsikko kertoo näissä taloudellisissa oloissa miltei koko totuuden Keski-Suomen Osuuspankin vuodesta 2012. Rohkenen ajatella, että tarina on samankaltainen myös vuosina 2014 ja 2015.

Kansantaloutemme ei ole syöksynyt syvään taantumaa haasteista huolimatta, mikä tukee kasvua, mutta toisaalta ympäristön haasteet pitävät korkotason matalana. Tämä on laina-asiakkaiden kannalta hyvä asia ja tukee investointihalukkuutta, mutta pitää peruspankkitoimintaa harjoittavan pankin korkokatteen matalana.

Pankki kasvoi vahvasti miltei kaikilla liiketoiminnan osa-alueilla. Osin kasvu oli jopa erittäin vahvaa, esimerkiksi yritysluottokanta - luottokantojen kiristymispuheista huolimatta - kasvoi 16,8 prosenttia. Aika kauan saa ajassa mennä taaksepäin, että vastaava kasvuluku löytyy.

Olemme viime vuosina panostaneet sekä omistajajäsenille että erityisesti asiointinsa - siis sekä pankki-, että vakuutusasiointinsa - keskittäneille suunnattujen etujen kehittämi-

sessä ja tämä näkyy myös luvuissa. Omistajajäsenten määrä on vuosi vuoden jälkeen kehittynyt hyvin. Viime vuonna kasvua oli karvan verran alle 2000. Omistajajäseniä oli vuoden vaihteessa 61 593. Keskittäjäasiakkaiden määrä on viime vuosina kasvanut vielä nopeammin, viime vuonna noin 3 500:lla ja keskittäjäasiakkaita on jo yli 24 000. Asiakkaiden määrä kasvoi yli 148 000:een ja kasvu oli miltei 3 000 asiakasta.

Jatkamme samalla tiellä ja tähtäämme siihen, että sekä omistajajäsenten että keskittäjäasiakkaiden edut pitkällä aikavälillä ovat nykyistäkin paremmat, ja että nyt taloudellisesti haastavana aikana pidämme niistä kiinni. Jo nyt maksoimme omistajajäsenillemme bonuksia noin 7 miljoonaa euroa vuoden 2012 aikana.

Poikkeuksen edellä mainitussa hyvässä kehityksessä muodostaa pankin kannattavuus ja sen osatekijöissä erityisesti korkokate. Matala korkotaso aiheuttaa korkomarginaalin - luottojen koron ja talletusten koron erotuksen - supistumista ja

se näkyy pankin kannattavuudessa. Korkokate on edelleen keskeisin tuottoerä. Liikevoitto supistui 9,3 miljoonasta eurosta 3,4 miljoonaan euroon. Taso on pitkällä aikavälillä liian matala. Toisaalta pankin vakavaraisuus on hyvä ja riskitaso matala, joten tilanteen korjaamisella, niin tarpeellista kuin se pidemmällä aikavälillä onkin, ei ole "hengen hätää".

Huonotkin ajat menevät ohi ja tulemme parin vuoden jälkeen näkemään nykyistä vahvemman kasvun ja sitä kautta rauhallisesti nousevan korkotason. Samalla on tietysti pidettävä silmällä ympäristön kehitystä ja mukautettava oma toiminta niihin oloihin, joiden edessä ennustetaan olevan. Pidämme yhdessä asiantuntevan hallinnon ja ammattitaitoisen henkilökunnan kanssa Keski-Suomen Osuuspankin jatkossakin vahvana ja turvallisena pankkina.

Pankki on olemassa omistajajäseniään ja asiakkaitaan varten. Tämä mielessä jatkamme toimintamme kehittämistä ja kiitämme omistajajäseniämme ja asiakkaitamme luottamuksesta myös vuonna 2012!

Kuva: Pertti Ruuska

MTK Keski-Suomen toimintasuunnitelma vuodelle 2013

JÄRJESTÖN TOIMINTAA OHJAA STRATEGIAAN SISÄLTYVÄ VISIO

Jäsenet ja järjestö yhdessä varmistavat maaseutuelinkeinojen kannattavuuden ja arvostuksen. Vahva ja yhtenäinen MTK on merkittävä ja aktiivinen markkina- ja yhteiskunta-vaikuttaja.

TOIMINTA-AJATUS

MTK – Keski-Suomi toimii maakunnassa tuottajayhdistysten jäsenten edunvalvojana. Toiminnan painopisteet ovat maaseutuyrittämisen toimintaympäristön kehittämisessä ja jäsenistön elinkeinon harjoittamisen sekä maanomistusoikeuksien ja luonnonvarojen kestävä käytön turvaamisessa. Toiminnan päämääränä on asuttu ja elinvoimainen maaseutu, jossa jäsenet ovat sekä henkisesti ja taloudellisesti hyvinvoivia maaseutuyrittäjiä.

Järjestön yhteiset avaintavoitteet vuonna 2013

MTK:n valtuuskunta päätti keväällä 2012 järjestön yhteisestä, kolmesta avaintavoitteesta vuodelle 2013. Järjestön toimintasuunnitelmassa 2013 avaintavoitteille vahvistetaan konkreettiset toimenpiteet keskusliiton, liittojen ja yhdistysten tasolle.

Markkinavaikuttamisen vahvistaminen.

Maaseudun elinkeinoiniin kohdistuviin EU-politiikkoihin vaikuttaminen.

Yhdistysten toiminnan kehittäminen ja aktivointi.

Toiminnan avainalueet

1. Tuotannollisen toiminnan edellytysten turvaaminen
2. Järjestötyö
3. Hanke- ja kehittämistoiminta

1. Tuotannollisen toiminnan edellytysten turvaaminen

TAVOITTEET

Mielikuva järjestöstä ja jäsenistöstä on luotettava, innostava ja edistysellinen. Toiminnan tavoite on jäsenen tulotason nostaminen ja hyvinvoinnin edistäminen. Lopputuloksena on tuotteiden markkinahinnan ja menekin kehittyminen positiivisesti sekä tuotantokustannusten alentaminen nykyiseen verrattuna. Tavoitteena on turvata elinkeinollemme tasapuoliset kehittymismahdollisuudet koko liiton toimialueella. Tuotantopanosmarkkinoilla tavoitteena on aito kilpailutilanne, josta jäsenet hyötyvät edullisina hintoina ja tasapuolisena kohteluna.

Tavoitteena on edistää laadukkaan lähiruuan tunnettuutta ja markkinointia. Maatalouspolitiikassa tavoitteita ovat markkinalähtöisyyteen, laadukkaaseen tuotantoon ja hyvään ympäristöhoitoon kannustava tukijärjestelmä. Maatalouspolitiikassa huomioidaan toimialueen tuotantosuunnat ja tukialueet.

Sosiaalipolitiikan tärkein tavoite on henkisen hyvinvoinnin edistäminen. Muita tavoitteita ovat työssä jaksaminen sekä yrittäjän näkökulmasta toimiva ja kehittyvä lomitusjärjestelmä. Yrittäjillä on mahdollisuus irrottautua työstä, kun on riittävästi ammattitaitoisia lomittajia. Maatalousyrittäjät hyödyntävät täysimääräisesti järjestelmän tarjoamat palvelut ja työterveyshuoltoon liittyneiden yrittäjien suhteellinen määrä lisääntyy. Oikein mitoitettu MYEL-työtulo takaa maaseutuyrittäjille riittävän sosiaaliturvan.

TOIMENPITEET

Olemme aktiivisesti toteuttamassa järjestön yhteisiä avaintavoitteita vuodelle 2013. Seuraamme jäsenemme tuotteita jalostavien yritysten toimintaa, tuottajahintoja ja vähittäiskauppaa. Vaikutamme maakunnallisesti kaupallisiin toimijoihin ja elintarviketeollisuuteen tavoitteena jäsenemme tuotteiden menekin edistäminen. Tiedotamme ajankohtaisista markkina- ja maatalouspoliittisista asioista jäsenille tuottajayhdistysten yleisissä kokouksissa, koulutuksissa, Mainion liittoliitteessä, jäsenkirjeellä, liiton nettisivuilla, sähköpostilla ja tarvittaessa tuotantosunnittain järjestettävillä maakunnallisilla seminaareilla. Olemme mukana jäsenille suunnatuissa maatalouspolitiikan ja verotuksen koulutuksissa sekä KoneAgria-näyttelyssä. Toiminnallamme luomme järjestöstä positiivista

mielikuvaa jäsenistön suuntaan.

Kotimaisen ruoan ja viljelijän työn arvostusta kohotetaan olemalla mukana keskusliiton järjestämissä kotimaisuuskampanjoissa, tuomalla esille suomalaisen ruuantuotannon positiivisia työllisyysvaikutuksia sekä edistämällä kotimaisten tuotteiden ja palveluiden suosimista alueellisissa julkisissa hankinnoissa. Olemme mukana myös edellä mainittuja tavoitteita edistävässä hankkeissa. Vuoden aikana aktivoimme viljelijöitä olemaan julkisuudessa ja omalla esimerkillään edistämään kotimaisen ruuan menekkiä. Kiinnostuneille viljelijöille järjestetään viestintään liittyvää koulutusta. Edellisten lisäksi tuodaan esille kotimaisen tuotannon ympäristövaikutuksia ja -hyötyjä sekä tuotannon eettisyyttä mm. osana hanketoimintaa.

Keräämme markkinainformaatiota sekä tiedotamme merkittävistä markkinoiden muutoksista jäsenillemme. Vaikutamme aktiivisesti niin tuotekuinkin tuotantopanosmarkkinoilla. Tuotantopanosmarkkinoilla edistämme mahdollisuuksien mukaan kilpailun lisääntymistä ja tasapuolisuutta. Bioenergiasektorilla edistämme jäsenemme kannalta tärkeiden bioenergiamuotojen lisäämistä.

Maatalouspolitiikkaan on tulossa merkittäviä muutoksia vuoden 2014 alusta alkaen. Olemme omalta osaltamme tukemassa keskusliiton työtä niin tukijärjestelmien uudistamisen valmistelussa kuin poliittisessa vaikuttamisessa. Tässä työssä huomioimme toimialueen tuotantosunnat ja tukialueet.

Lomahallintoon pidetään yhteyttä lomituksen määrän ja laadun turvaamiseksi sekä tuetaan lomahallintoa kehittävää toimintaa. Aktivoidaan yrittäjiä työterveyshuoltoon liittymiseksi. Edistetään ajan tasalla olevaa Mela-turvaa sekä kuntoremonttikursseille ja erilaisiin kuntoutusvaihtoehtoihin osallistumista. Työhyvinvointiin ja jaksamiseen liittyvää hanketoiminnan aloittamista edistetään.

Tuottajayhdistysten yleisissä kokouksissa ja muissa tilaisuuksissa saatua palautetta kerätään ja välitetään liiton luottamushenkilöille sekä keskusliiton toimi- ja luottamushen-

kilöille. Tuottajayhdistyksiä tuetaan tarpeen mukaan kuntatason vaikuttamisessa.

Pidämme aktiivisesti yhteyttä yhteistyötahoihin, kuten MTK:n keskusliittoon, Maa- ja metsätalousministeriön ja Maaseutuviraston virkamiehiin sekä maakunnan ministereihin ja kansanedustajiin, ELY:yn, ProAgria Keski-Suomeen, Keski-Suomen liittoon, verohallintoon, elintarviketaloustajiin, vähittäiskauppaan, lähiruokatoimijoihin, kehittämissyhtiöihin, luonnonvara-alan koulutukseen, kuntien maaseutuasiamiehiin ja ympäristösihteereihin.

2. Järjestötyö

TAVOITTEET

Järjestön valtakunnallisella ”Yhdistysten vuosi”-teemavuodella kohotetaan pysyvästi yhdistysten toiminnan aktiivisuutta. Yhdistykset hyödyntävät teemavuoden aikana käytössä olevan työvoima- ja talousresurssin. Samalla vahvistetaan myönteistä mielikuvaa järjestöstä. Jäsenmäärä säilyy vähintään nykyisellä tasolla, jos jäsen kokee tärkeäksi kuulua järjestöön ja tuntee yhdistystoimintaan osallistumisen mielekkääksi. Järjestötyön pitkän aikavälin tavoitteena ovat yhdistystoiminnan kehittäminen ja yhteistyön lisääminen sekä jäsen-suhteen hoidon yhdenmukaistaminen koko liiton alueella. Järjestön toiminta koetaan niin mielenkiintoiseksi, että luottamustoimiin haluavat maakunnan parhaat kyvyt. Heidän osaamisesta huolehditaan yhteistyössä järjestökoulutuksen kanssa. Viestintä ja viestinnän tehostaminen ovat välineitä edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

TOIMENPITEET

Toteutamme järjestön yhteisenä hankkeena ”Yhdistysten vuosi” -työryhmän laatimaan suunnitelmaan sisältyvät toimenpiteet. Osana teemavuotta liiton toimihenkilöt osallistuvat tuottajayhdistysten johtokunnan

kokouksiin toimintasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Liitto kannustaa tuottajayhdistysten johtokuntia säännöllisiin vapaamuotoisiin tapausmisiin seutukunnittain ja järjestää tarvittaessa seutukunnallisia yhdistystoiminnan kehittämisseminaareja.

Jäsenhankintaa aktivoidaan ja tehostetaan edelleen uusien jäsenten saamiseksi. Jäsenhankinnan aktiivointi on erityisen tärkeää alueilla, joilla järjestäytymisaste on alhainen. Luottamushenkilöille järjestetään koulutusta ja innostetaan jäseniä osallistumaan aktiivisesti yhdistystoimintaan. Tavoitteena on, että liiton alueen jokainen tuottajayhdistys järjestää teemavuoden aikana sääntömääräisten tapahtumien lisäksi jonkin jäseniä kokoavan tapahtuman. Tällainen tapahtuma voidaan toteuttaa myös seutukunnallisesti usean yhdistyksen yhteistyönä. Tapahtumien järjestämistä varten varataan resursseja järjestön eri tasoilla. Samalla jatketaan kehityskeskusteluja yhdistysten toiminnan tukemiseksi ja yhdistysten toiminnan vertailutiedon keräämiseksi. Tuottajayhdistyksiä kannustetaan huolehtimaan siitä, että jäsen-suhteen hoidon kannalta tärkeän työkalun, jäsenrekisterin tiedot ovat ajan tasalla. Yhdistysten jäsenihteereille tarjotaan jäsenrekisterisovelluksen käyttökoulutusta. Valiokuntatoimintaa jatketaan Itä-Suomen yhteisvaliokunnissa ja maaseutunuorten valiokunnassa. Tuottajayhdistysten nettisivut ovat ajanmukaisia perusvaatimusten, kuten yhteystietojen, osalta.

Luottamushenkilöiden koulutuksen painopisteet ovat markkinatiedunvalvonnassa, viestinnässä ja johtamisessa. Tuottajayhdistysten puheenjohtaja-sihteeripäivät järjestetään tammikuussa yhteistyössä MTK Etelä-Savon, MTK Pohjois-Karjalan ja MTK Pohjois-Savon kanssa. Liitto järjestää tarpeen mukaan koulutuksia nettisivujen laadintaan ja ylläpitoon sekä päivittää tuottajayhdistysten sivujen perustietoja ostopalveluna. Jäsenviestinnän toimenpiteitä liiton osalta ovat jäsenlehti alkuvuodesta, jäsenlehti Mainion liittoliite maaliskuussa ja lokakuus-

sa postitettava jäsenkirje sekä liiton omien nettisivujen aktiivinen ylläpito. Sähköpostia pyritään hyödyntämään aiempaa enemmän jäsenviestinnässä. Sen vuoksi tuottajayhdistyksiä kannustetaan päivittämään jäsenrekisteriin myös jäsenten sähköpostiosoitteita. Lisäksi olemme mukana keskusliiton luottamushenkilöille suunnatun sähköisen uutiskirjeen käyttöönotossa. Maaseutunuoret toimivat aktiivisesti, ovat mukana valtakunnallisessa maaseutunuorten verkostossa ja jatkavat kansanedustajien kummimaatiloimintaa.

3. Hanke- ja kehittämistoiminta

TAVOITTEET

Elinkeinojen kehittämistyötä tehdään omalla hanketoiminnalla ja aktiivisella osallistumisella maataloushankkeiden ohjaukseen. Tuottajaliiton kehittämistyön tavoitteena on jäsenkunnan elinkeinojen edellytysten ja tulevaisuuden turvaaminen. Kehittämistoiminnan lähtökohta on jäsenkunnan palvelu siten, että se sopii liiton toiminta-ajatuksen ja strategisiin päämääriin.

Tuottajaliitto on hakenut vuosille

2013–2014 elinkeinojen kehittämishankkeen rahoitusta TARKKA! -nimiselle hankkeelle. Maatilayritysten kilpailukykyä edistetään maatilayritysten kehittämistoiminnan, yhteistoiminnan aktivoinnin ja tiedotuksen kautta. Hankkeessa kehitetään maatalouden kilpailukykyä onnistuneiden omistajanvaihdosten, positiivisten ympäristövaikutuksien sekä yhteistoiminnan ja markkinaosaamisen edistämiseksi. Hankkeessa tehdään tiedotusta maatalouden julkisuuskuvan ja arvostuksen parantamiseksi sekä yrittäjien varautumiseksi tulotukijärjestelmän ja verotuksen muutoksiin.

TOIMENPITEET

Luottamus- ja toimihenkilöt edistävät toimillaan aktiivista maatalouden ja jäsenkunnan tavoitteita palvelevaa hanketoimintaa. Yhteydenpidolla sidosryhmiin ja viranomaisiin edistetään hanketoimintaa sekä hankkeiden välistä yhteistyötä maakunnassa.

Hakuvaiheessa olevassa TARKKA! -hankesuunnitelmassa on esitetty toteutettavaksi tiedotustilaisuuksia ja yrittäjien tarpeista lähtevää ryhmätoimintaa ja -valmennuksia. Lisäksi kannustetaan viestintätoimin

kohderyhmää osallistumaan oman yrityksen kehittämistyöhön ja yhteistyön lisäämiseen. Maatilayrittämisen jatkuvuutta edistetään järjestämällä tiedotustilaisuuksia ja tarjoamalla asiantuntija-apua omistajanvaihdoksiin ja tuotantoresurssien pysymiseen aktiivisessa tuotantokäytössä. Toiminnalla tuetaan maatiloja ottamaan käyttöön uusia ympäristön- ja vesiensuojelutoimenpiteitä sekä hoitamaan luonnon ja maiseman monimuotoisuuden kannalta tärkeitä kohteita. Hanketoimintana etsitään uusia yhteistoiminnan muotoja, toteutustapoja ja ideoita. Toimivien yhteistyömuotojen ja toimintatapojen siirtymistä laajempaan käyttöön edistetään ja selvitetään yrittäjien yhteistoimintahalukkuutta ja -mahdollisuuksia.

SEURANTA

Liiton johtokunnan jäsenet ja toimihenkilöt seuraavat toimintasuunnitelman tavoitteiden toteutumista vastualueidensa mukaisesti. Vastualueet jaetaan johtokunnan järjestäytymiskokouksessa.

24.10.2012 MTK KESKI-SUOMI, JOHTOKUNTA

Kuva: MTK

Talousarvio vuodelle 2013

TALOUSARVIO	2013	2012
VARSinAINEN TOIMINTA		
Tuotot		
Koulutus- ja valistustoiminta	5 250,00	5 100,00
Riskienhallintayhteistyö	5 000,00	5 000,00
Tilaus- ja ilmoitustuotot	5 000,00	5 000,00
Saadut korvaukset	20 877,00	19 762,00
Muut tuotot (TARKKA!-hankerahoitus)	182 915,00	184 430,00
Tuotot yhteensä	219 042,00	219 292,00
Kulut (sis. Täky-hankkeen kulut)		
Palkat ja palkkiot	210 310,00	194 817,00
Henkilösivukulut	58 129,00	53 328,00
Poistot	1 500,00	1 000,00
Vuokrat	10 900,00	16 700,00
Koulutus- ja valistustoiminta	6 250,00	7 250,00
Matkakulut	25 113,00	38 713,00
Kokoukset	13 500,00	16 700,00
Painatuskulut	6 150,00	4 500,00
Johtokunta ja valiokunnat	18 450,00	24 720,00
Toimistokulut	67 317,00	65 645,00
Huoneistokulut	3 670,00	4 996,00
Suhdetoiminta	5 300,00	4 000,00
Jäsenmaksut	115 992,00	112 654,00
Vakuutukset	1 150,00	1 100,00
Kulut yhteensä	543 731,00	546 123,00
VARAINHANKINTA		
Jäsenmaksutuotot	308 500,00	302 500,00
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot		
Korkotuotot	5 000,00	7 500,00
Osinkotuotot	1 500,00	1 500,00
Vuokratuotot	16 200,00	16 200,00
Tuotot yhteensä	22 700,00	25 200,00
Kulut		
Yhtiövastikkeet	6 250,00	750,00
Kulut yhteensä	6 250,00	750,00
Tilikauden tulos	261,00	119,00

LIITON JOHTOKUNTA 2013

puheenjohtaja	Kauppinen Jukka	Pääkköläntie 153	41530 VENERANTA	040 565 9413	jukauppinen@netti.fi
varapuheenjohtaja	Hankamäki Kalle	Jämsänkoskentie 13	42440 KOSKENPÄÄ	0400 246 521	kalle.hankamaki@gmail.com
	Heinonen Tiina	Haukijärventie 33	19910 TAMMIJÄRVI	040 563 1271	tiina.heinonen@pp.inet.fi
	Jalkanen Juhana	Liepeentie 477	41400 LIEVESTUORE	0400 665 434	juhana.jalkanen@pp.inet.fi
	Kainu Hannu	Kaunistontie 66	43700 KYJÄRVI	040 540 1227	hannu.kainu@kyyjarvi.fi
	Lahti Tero	Ruukintie 545 A	43520 KIMINKI	0400 830 979	tero.lahti@gmail.com
	Mäkelä Simo	Hilmonlahdentie 31	43300 KANNONKOSKI	0400 761 403	simo.makela@naurisahonpalvi.fi
	Pakkanen Jarkko	Suontaustantie 65	41120 PUUPPOLA	0400 954 160	pakkanen.j@elisanet.fi
	Toikkanen Irma	Reisjärventie 1313	44860 ALVAJÄRVI	040 752 6058	irma.toikkanen@mbnet.fi

EDUSTAJAT MTK:N VALTUUSKUNNASSA 2012

	Kauppinen Jukka	Pääkköläntie 153	41530 VENERANTA	040 565 9413	jukauppinen@netti.fi
	Lunttila Tommi	Liimattalantie 199	44150 ÄÄNEKOSKI	0400 716 090	tommi.lunttila@mtk.fi
varajäsen	Hankamäki Kalle	Jämsänkoskentie 13	42440 KOSKENPÄÄ	0400 246 521	kalle.hankamaki@gmail.com
varajäsen	Heinonen Tiina	Haukijärventie 33	19910 TAMMIJÄRVI	040 563 1271	tiina.heinonen@pp.inet.fi

TUOTTAJAYHDISTYSTEN YHTEYSTIEDOT

JOUTSAN SEUTUKUNTA

Joutsa

Puheenjohtaja	Rantanen	Jani	Pertunmaantie 1506	19650 JOUTSA	040-5880749	jani.rantanen@pp.inet.fi
Sihteeri	Tupala	Arto	Lapinlammintie 157	19650 JOUTSA	040-5065385	arto.tupala@mbnet.fi
Ympäristöasiamies	Tupala	Arto				
Lomitusvastaava	Haapala	Matti	Muunilantie 64	19670 MIESKONMÄKI	040 - 5123675	matti.haapala@pp4.inet.fi
Yrittäjävastaava	Luhio	Reijo	Pylsyntie 410	19650 JOUTSA	0400-225035	reijo.luhio@elisanet.fi

Leivonmäki

Puheenjohtaja	Kosonen	Matti	Vartiamäentie 685	19920 PAPPINEN	040-5649114	kososenmatti@gmail.com
Sihteeri	Luumala-Koivisto	Heidi	Taipaleentie 109	41770 LEIVONMÄKI	040-5384500	heidiluumala@netti.fi
Ympäristöasiamies	Fredin	Kalevi	Harjunlahdentie 760	41710 RUTALAHTI	040-8256696	kalevi.fredin@luukku.com
Yrittäjävastaava	Virtanen	Arto	Riihihontie 299	41770 LEIVONMÄKI	0400-647194	alluvirtanen@gmail.com
Sosiaalivastaava	Leinonen	Hanna-Mari	Etu-Ikolantie 362a	41770 LEIVONMÄKI	0400-854145	hanna.m.leinonen@gmail.com

Luhanka

Puheenjohtaja	likkanen	Petri	Pohjaanlahdentie 19	19950 LUHANKA	0400-968312	p.likkanen@saunalahti.fi
Sihteeri	Heinonen	Tiina	Haukijärventie 33	19910 TAMMIJÄRVI	040-5631271	asiaatiinalle@gmail.com
Ympäristöasiamies	Weiho	Ahti	Ylä-Varman tie 103	19950 LUHANKA	040-7356956	
Sosiaalivastaava	Rinteelä	Inga	Koivistontie 21	19950 LUHANKA	040-4125092	ingarinteela@gmail.com

JYVÄSKYLÄN SEUTUKUNTA

Hankasalmi

Puheenjohtaja	Rämö	Arto	Talvelatie 10	41500 HANKASALMI AS	0400-540 737	arto.ramo@pp.inet.fi
Sihteeri	Poikolainen	Mervi	Rusilantie 98	41490 NIEMISJÄRVI	050-3231 753	maaseutuyhdistys.hankasalmi@gmail.com
Ympäristöasiamies	Rämö	Arto				
Lomitusvastaava	Nieminen	Tommi	Harjumäentie 345	41520 HANKASALMI	050-535 8800	tommi.nieminen62@luukku.com
Yrittäjävastaava	Siikki	Eero	Konnevedentie 1786	41550 HANNULA	0400-642447	kaisa.siikki@pp.inet.fi
Sosiaalivastaava	Nisu	Maarit	Hankasalmentie 570	41520 HANKASALMI	0400-596931	maarit.nisu@pp.inet.fi

Jyväskylä

Puheenjohtaja	Mäkinen	Tuomas	Salmelantie 163	41120 PUUPPOLA	040-5331096	tuomas.makinen@salmelantila.fi
Sihteeri	Koskinen	Sirpa	Tompinmäentie 58 A 1	41940 VESANKA	040-5662521	mtk.jyvaskyla@gmail.com
Ympäristöasiamies	Rahkonen	Petri	Tikkamannilantie 208	41160 TIKKAKOSKI	044-3568502	peterah82@gmail.com
Yrittäjävastaava	Taulu	Henrik	Matinmäentie 224	40270 PALOKKA	0400-934761	henrik.taulu@elisanet.fi
Sosiaalivastaava	Kettunen	Anja	Nuottakatu 2 A 2	40250 JYVÄSKYLÄ	040-8405054	anja.kettunen@mtk.fi

Korpilahti-Muurame

Puheenjohtaja	Häkkinen	Minna	Syrjäläntie 63	40950 MUURAME	050-5969931	minna.hakkinen@elisanet.fi
Sihteeri	Kirjavainen	Helena	Karkeentien 170	41880 OITTLA	040-7404478	helena.kirjavainen@phpoint.fi
Ympäristöasiamies	Nieminen	Elisa	Raviontie 10	41710 RUTALAHTI	040-5282674	elisa.nieminen@pp3.inet.fi
Lomitusvastaava	Säynätmäki	Mervi	Petäjäviedentie 1345	41860 TIKKALA	050-5171780	ohelantila@gmail.com
Yrittäjävastaava	Häkkinen	Minna				
Sosiaalivastaava, tth	Kirjavainen	Helena				

Laukaa

Puheenjohtaja	Eskonen	Tero	Eskosentie 28	41370	KUUSA	045-6718934	teroeskonen@hotmail.com
Sihteeri	Huhtala	Marianne	Muikkunientie 82	41390	ÄIJÄLÄ	040-7027091	marianne.huhtala@pp.inet.fi
Ympäristöasiamies	Riipinen	Tapio	Puolukkariinne 7	41340	LAUKAA	0400-642868	tapio.riipinen@afcon.fi
Yrittäjävastaava	Linnakallio	Jarmo	Leipäpohjantie 121	41350	LAUKAA AS		jarmo.linnakallio@pp.inet.fi
Sosiaalivastaava	Merruntaus	Maarit	Saviontie 600	41330	VIHTAVUORI	050-4142582	maarit.merruntaus@luukku.com

Lievestuore

Puheenjohtaja	Jalkanen	Juhana	Liepeentie 477	41400	LIEVESTUORE	014 861319	juhana.jalkanen@pp.inet.fi
Sihteeri	Hintikka	Sari	Montolantie 164	41400	LIEVESTUORE	050-4021669	sarihintikka@hotmail.com
Ympäristöasiamies	Mäkinen	Pekka	Hohontie 838	41400	LIEVESTUORE	040-7624200	pekka.t.makinen@luukku.com
Lomitusvastaava	Kovanen	Pasi	Hohontie 799	41400	LIEVESTUORE	045-3291047	
Yrittäjävastaava	Bågman	Sirpa	Hohontie 453	41400	LIEVESTUORE	040-5770421	
Sosiaalivastaava	Leminen	Arvo	Tahkomäentie 199	41400	LIEVESTUORE	0400-511006	

Petäjavesi

Puheenjohtaja	Oikarinen	Mikko	Kaupintie 7	41980	KUIVASMÄKI	0400-646043	mikko.oikarinen@afcon.fi
Sihteeri	Kivelä	Leena	Ylä-Kintaudentie 819	41925	YLÄ-KINTAUS	040-5236956	leena.kivela@gmail.com
Ympäristöasiamies	Taipale	Timo	Taipale 20	41900	PETÄJÄVESI	0500-869316	taipale.tj@gmail.com
Yrittäjävastaava	Kumpunen	Juha	Kirrintie 94	41900	PETÄJÄVESI	0400-641148	juha@kumpunen.fi
Sosiaalivastaava, tth	Oikarinen	Mikko					

Toivakka

Puheenjohtaja	Haikkala	Petri	Nisulankylätie 474	41660	TOIVAKKA	0400-932906	petri.haikkala@toivakka.fi
Sihteeri	Ikonen	Erkki Juhani	Heiskantie 112	41660	TOIVAKKA	040-5781693	eki.ikonen@pp.inet.fi
Ympäristöasiamies	Montonen	Risto	Pirttijärventie 23	41440	RUUHIMÄKI	040-5967423	risto.montonen@suomi24.fi
Yrittäjävastaava	Hiekkanen	Matti	Toivakantie 22	41660	TOIVAKKA	050-3555227	matti.hiekkanen@nic.fi
Sosiaalivastaava	Ilmonen	Juha	Rajamäenkuja 46	41660	TOIVAKKA	0400-919418	juha.ilmonen@pp2.inet.fi

Uurainen

Puheenjohtaja	Koskinen	Juhani	Kotamäentie 130	41240	KYYNÄMÖINEN	044-2831368	kotamaki@wippies.fi
Sihteeri	Tiainen	Tanja	Kalteenmäentie 126	41240	KYYNÄMÖINEN	040-4104818	tanja.tiainen@hotmail.com
Ympäristöasiamies	Pokela	Matti	Lappi 50	41230	UURAINEN	0400-676628	matti.pokela@pp3.inet.fi
Yrittäjävastaava	Lehmuskoski	Jussi	Jyväskyläntie 266	41230	UURAINEN	0400-747 284	jussi.lehmuskoski@pp.inet.fi
Sosiaalivastaava	Koskinen	Simo	Kotamäentie 130	41240	KYYNÄMÖINEN	0400-975443	

JÄMSÄN SEUTUKUNTA**Jämsän seutu**

Puheenjohtaja	Hankamäki	Kalle	Jämsänkoskentie 13 As 1	42440	KOSKENPÄÄ	0400-246521	kalle.hankamaki@gmail.com
Sihteeri	Jokela	Elina	Puistikko 6	42100	JÄMSÄ	040-5707628	mtkjamsa@gmail.com
Ympäristöasiamies	Anttila	Tuomo	Yli-Tervalantie 22	42330	HAAVISTO	040-5730477	tuomoa@gmail.com
Lomitusvastaava	Reini	Jussi	Mäkiyläntie 529 A	35600	HALLI	0400-878139	reininjussi@gmail.com
Yrittäjävastaava	Veitonmäki	Mikko	Kansakouluntie 83	42440	KOSKENPÄÄ	040-7187650	mikko.veitonmaki@luukku.com
Sosiaalivastaava, tth	Reini	Jussi					
Tth yhteyshenkilö	Ilomäki	Antti	Viialantie 176	42220	KAIPOLA	040-7608347	ilomaentila@netti.fi

KEURUUN SEUTUKUNTA**Keurusseutu**

Puheenjohtaja, tth	Riihonen	Janne	Loilantie 32	42820	RIIHO	040-547 9418	janne.riihonen@gmail.com
Sihteeri	Pellinen	Riitta	Viitamäentie 37	42700	KEURUU	040-8393948	rm.pellinen@gmail.com
Ympäristöasiamies, tth	Matomäki	Tommi	Mäkiyläntie 529 A	42910	PIHLAJAVESI	040-5031612	tommi.matomaki@luukku.com
Lomitusvastaava, tth	Eteläaho	Ari	Suojoentie 391	42700	KEURUU	040-5897123	etelaaho@luukku.com
Yrittäjävastaava	Riihonen	Janne					
Sosiaalivastaava	Kankaanpää	Vesa	Pyökkiläntie 212	42930	KATAJAMÄKI	040-5412691	vesa.kankaanp@gmail.com

SAARIJÄRVEN-VIITASAREN SEUTUKUNTA**Kannonkoski**

Puheenjohtaja	Mäkelä	Simo	Hilmonlahdentie 31	43300	KANNONKOSKI	0400-761403	
Sihteeri, tth	Hurskainen	Jari	Ilomäentie 1385a	43300	KANNONKOSKI	0400-466127	jari.hurskainen@pp1.inet.fi
Ympäristöasiamies	Kauppinen	Osmo	Koivuportantie 38	43300	KANNONKOSKI	0400-919233	osmo.kauppinen@kannonkoski.org
Lomitusvastaava	Hänninen	Jaana	Kämärantie 175	43300	KANNONKOSKI	040-8337156	jaana.hanninen@kannonkoski.org
Yrittäjävastaava	Mäkelä	Simo					
Sosiaalivastaava	Mäkelä	Simo					

Karstula

Puheenjohtaja	Lassila	Petteri	Korpiahontie 162	43540	RANTAKYLÄ	040-5127152	pklass@sci.fi
Sihteeri	Oikari	Riikka	Kaihlamäentie 109	43500	KARSTULA	040-5397044	riokari@suomi24.fi
Ympäristöasiamies	Koskinen	Kimmo	Karstulantie 1440a	43480	PÄÄJÄRVI	0400-464102	kimmo.koskinen@ppa.inet.fi
Lomitusvastaava	Kirvesmäki	Siru	Purolantie 985	43520	KIMINKI	044-540216	jari.kirvesmaki@kotinet.com
Yrittäjävastaava	Humppi	Jaakko	Syrjämäentie 186	43500	KARSTULA	040-7601393	jaakko.humppi@luukku.com
Sosiaalivastaava, tth	Humppi	Sirpa	Syrjämäentie 186	43500	KARSTULA	040-8331761	jaakko.humppi@luukku.com

Kinnula

Puheenjohtaja	Muhonen	Kyösti	Lapinjärventie 100	43940	MUHOLA	040-7683492	kjmuhonen@gmail.com
Sihteeri	Pekkarinen	Risto	Kivijärventie 639	43900	KINNULA	0400-125731	sampo3.1@jippii.fi
Ympäristöasiamies	Pekkarinen	Risto					
Lomitusvastaava	Niemonen	Jaana	Niemeläntie 19	43940	MUHOLA	040-5476122	
Yrittäjävastaava	Pekkarinen	Risto					
Sosiaalivastaava	Vasalampi	Maija	Jääjoentie 60	43900	KINNULA	040-5942983	

Kivijärvi

Puheenjohtaja	Holm	Sanna	Penttiläntie 371	43800	KIVIJÄRVI	040-7226125	sannaholm@suomi24.fi
Sihteeri	Ruusuvirta	Jukka	Perhontie 471	43800	KIVIJÄRVI	040-5729143	jukka.ruusuvirta@pp.inet.fi
Ympäristöasiamies	Ruusuvirta	Jukka					
Lomitusvastaava	Holm	Sanna					
Yrittäjävastaava	Hakkarainen	Juha	Hoikanperäntie 281	43800	KIVIJÄRVI	0400-396434	lomahoikka@lomahoikka.fi
Sosiaalivastaava	Kinnunen	Markku	Talviaisniementie 70	44760	KEIHÄRINKOSKI	040-5781324	
Tth yhteyshenkilö	Kalmari	Riku	Mäkeläntie 4	43800	KIVIJÄRVI	0400-474045	

Kyyjärvi

Puheenjohtaja	Kainu	Hannu	Kaunistontie 66	43700	KYYJÄRVI	040-5401227	hannu.kainu@kyyjarvi.fi
Sihteeri	Tuukkanen	Antti	Noposenahontie 30	43700	KYYJÄRVI	040-7632821	antti.tuukkanen@kyyjarvi.fi
Ympäristöasiamies	Tuukkanen	Antti					
Lomitusvastaava	Koskinen	Anne	Tuliharjuntie 61 As 9	43700	KYYJÄRVI	040-7197919	
Yrittäjävastaava	Lampinen	Hemmo	Vaasantie 21	43700	KYYJÄRVI	0400-913167	hemmo.lampinen@pp.inet.fi
Sosiaalivastaava	Audejew	Mika	Nurmijoentie 2	43700	KYYJÄRVI	040-5417079	mika.audejew@pp1.inet.fi
Tth yhteyshenkilö	Korpeinen	Esa	Kokkolantie 173	43700	KYYJÄRVI	0400-564955	
Tth yhteyshenkilö	Oikari-Bergman	Irma	Oikarintie 76	43700	KYYJÄRVI	041-4340520	

Muurasjärvi

Puheenjohtaja	Mäkelä	Martti	Mäkeläntie 83 As 2	44880	MUURASJÄRVI	040-7058543	martti.makela@pp7.inet.fi
Sihteeri	Toivonen	Juha	Kojolantie 309	44880	MUURASJÄRVI	040-7269968	jh.toivonen@luukku.com
Yrittäjävastaava	Paananen	Esa	Halmeniemäntie 163	44880	MUURASJÄRVI	0400-892172	halmeniemmi@sunpoint.net
Sosiaalivastaava	Hyvönen	Urho	Urpilantie 194	44880	MUURASJÄRVI	0400-797314	urho.hyvonen@pp.inet.fi

Pihtipudas

Puheenjohtaja	Kananen	Jari	Kolkuntie 1822	44970	KORPPINEN	040-7451046	jari.kananen@hotmail.com
Sihteeri	Meriläinen	Pentti	Elämäjärventie 143	44920	PENINKI	040-7333841	pentti.merilainen@nic.fi
Ympäristöasiamies	Toikkanen	Irma	Reisjärventie 1313	44860	ALVAJÄRVI	040-7526058	irma.toikkanen@mbnet.fi
Lomitusvastaava	Heikkilä	Antti	Seläntauksentie 987	44860	ALVAJÄRVI	040-5215261	honkaaho@gmail.com
Yrittäjävastaava	Kananen	Jari					
Sosiaalivastaava	Toikkanen	Irma					

Saarijärvi

Puheenjohtaja	Luotola	Matti	Haapaniemäntie 128	41270	LANNEVESI	040-7267467	matti.luotola@nic.fi
Sihteeri	Turvanen	Sari	Kotalahdentie 59 As 1	43100	SAARIJÄRVI	040-8393419	sari.turvanen@poke.fi
Ympäristöasiamies	Kallio	Mikko	Karajoentie 172 A	43480	PÄÄJÄRVI	040-5723973	mikko.kallio@pp1.inet.fi
Lomitusvastaava	Kantonen	Reijo	Karajoentie 210	43480	PÄÄJÄRVI	0400 168 09	reijo.kantonen@pp.inet.fi
Yrittäjävastaava	Luotola	Matti					
Sosiaalivastaava	Jokinen	Hannu	Pajumäentie 61	43220	MAHLU	0400 278 72	

Viitasaari

Puheenjohtaja	Wiik	Sami	Rasilantie 3	44760	KEIHÄRINKOSKI	040-5367758	sami.wiik@luukku.com
Sihteeri	Lahikainen	Taina	Koivuahontie 100	44640	KYMÖNKOSKI	040-5780975	taina.lahikainen@gmail.com
Ympäristöasiamies	Hautsalo	Ari Pekka	Suovanniement. 141	44670	SUOVANLAHTI	0500-741756	ari.hautsalo@pp.inet.fi
Lomitusvastaava	Hautsalo	Ari Pekka					
Yrittäjävastaava	Varis	Timo	Itikkaperäntie 214b	44640	KYMÖNKOSKI	0400-468544	timo.varis63@gmail.com
Sosiaalivastaava	Leivonen	Petri	Sohvintie 18	44530	ILMOLAHTI	040-5203585	petri.leivonen@gmail.com

ÄÄNEKOSKEN SEUTUKUNTA**Konnevesi**

Puheenjohtaja	Hytönen	Tapio	Pukarantie 240	44300	KONNEVESI	0400-952583	tapio.hytonen@pp.inet.fi
Sihteeri	Kytölä	Tarja	Hytöläntie 49	44330	HYTÖLÄ	040-5891608	tarja.kytola@pp1.inet.fi
Ympäristöasiamies	Hytönen	Tapio					
Yrittäjävastaava	Kauppinen	Piia	Lahdenkyläntie 250	44300	KONNEVESI	040-7542268	piia.kauppinen@hotmail.com
Sosiaalivastaava	Leppänen	Arvo	Rokkapohjantie 276	44370	KONNEVESI	040-5645761	

Äänekoski

Puheenjohtaja	Lunttila	Tommi	Liimattalantie 199	44150	ÄÄNEKOSKI	0400-716090	tommi.lunttila@mtk.fi
Sihteeri	Helminen	Johanna	Naarakoskentie 881	44150	ÄÄNEKOSKI	040-5813697	linna.helminen@netti.fi
Ympäristöasiamies	Vertainen	Olli	Katajamäentie 26	44420	LIIMATTALA	0400-645744	
Lomitusvastaava	Rantanen	Ari	Paatelantie 32	44200	SUOLAHTI	040-7156532	ari.rantanen.rantala@elisanet.fi
Lomitusvastaava	Kaipio	Mervi	Pientaipaleentie 300	44280	SUMIAINEN	040-8436394	kari.kaipio@pp.inet.fi
Yrittäjävastaava	Pönkänen	Erkki	Kantoniementie 35	44170	HIETAMA	040-5047057	erkki.ponkanen@pp.inet.fi
Sosiaalivastaava	Manner	Pekka	Autontie 35	44160	HUUTOMÄKI	040-5583557	pekka.manner@pp2.inet.fi

Se ei ole vahinko, että 63 % on valinnut meidät metsäasioissa kumppanikseen.

Suomen suurimpana metsävakuuttajana LähiTapiola on turvallisuuden erityisasiantuntija. Panostamme vahinkojen ennaltaehkäisyyn ja riskien hallintaan. Jo muutaman tukkipuun hinnalla vakuutat metsäsi lähes kaikkien luonnontuhojen varalta.

Tule käymään ja kerro meille, kuinka voimme auttaa. Voit katsoa lähimmän toimiston osoitteesta www.lahitapiola.fi

Tai soita, puh. 020 522 2028 ja 010 195 100.

LÄHITAPIOLA KESKI-SUOMI

Vakuutukset, pankki ja sijoittaminen

ON AIKA NOSTAA TUOTTAJAT ESIIN

Atria®

Kuvassa Antti Veräväinen, pihvilihantuottaja Akaan Toijalasta (Teristen kartano)

Lihantuottajan paras turva nyt ja tulevaisuudessa on omissa käsissä oleva kustannustehokas teollisuus.

Atria on Itikka osuuskunnan ja Lihakunnan tuottajien tulevaisuuden tae.

Siksi Atrian kilpailukyvyistä on huolehdittava herkeämättä. Nyt suurinvestointi naudan teurastukseen on valmistunut. Uusittu Kauhajoen nautateurastamo on nykyaikaisin ja tehokkain koko Pohjoismaiden mittakaavassa. Se myös antaa mahdollisuuden lihan jäljittämiseen tilalle asti.

Atria on varma markkinakanava,
joka on sitoutunut kotimaiseen lihaan.

Atria tytäryhtiöineen on vastuullinen toimija,
joka kantaa mallikkaasti yhteiskuntavastuunsa ja huomioi omissa toiminnoissaan myös eläinten hyvinvoinnin.

Itikka osuuskunta ja Lihakunta tarjoavat
jäsenilleen monia rahanarvoisia etuja.

Lisänä Atria-ketjun vahvuudet:

A-Rehu tarjoaa edulliset ja tuottavat rehuratkaisut.

A-Kauppa toimii netissä kellon ympäri.
AtriaNauta, AtriaSika ja AtriaSiipi ovat
tuottajan vahva kumppani arjen työssä.

Lisätietoa puhelimitse 020 472 7111
tai www.atrianauta.fi, www.atriasika.fi,
www.a-rehu.fi

Atria 100 % SUOMALAISTA LIHAA

**TERISTEN KARTANOSTA
AKAAN TOIJALASTA**

PARASTA SINULLE, OLE HYVÄ!

Mm. Atrian Kulinaari-tuotteita, jotka ovat naudanlihaa, löytyy jatkossa pakkauksen kääntöpuolelta tarra, jossa kerrotaan tuotantotilan nimi ja paikkakunta.

www.itikkaosuuskunta.fi

www.lihakunta.fi